

21. సూరహ్ అల్-అంబియా

ఈ సూరహ్ లో చాలామంది ప్రవక్తల గాథలున్నాయి కావున ఇది సూరహ్ అల్-అంబియా అనబడుతుంది. మక్కాలో అవతరిపజేయబడిన ఈసూరహ్ లో 112 ఆయాతలున్నాయి. విగ్రహారాధనకు విరుద్ధంగా ఇబ్రహీం ('అ.స.) పాటు పడింది; అన్యాయానికి విరుద్ధంగా లూ'త్ ('అ.స.) ఖోరాటం; సహనం వహించిన అయ్యూబ్ ('అ.స.); ఇస్మా'యీల్, ఇద్రిస్ మరియు జు'ల్-కీఫ్ ('అలైహిమ్ స.)ల గాథలున్నాయి. క్రోధానికి విరుద్ధంగా యూనుస్ ('అ.స.) పడిన పొట్టు 'జకరియా (అ.స.) మరియు సయ్యీదా మర్యమ్ ('అలైహా స.) మెదలైన వారి విషయాలు కూడా ఉన్నాయి. ఈ 5 (17-21) సూరాహ్ ల సమూహంలో ఇది చివరిది.

అనంత కరుణామయుడు అపార కరుణాప్రదాత అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1. [(*)] మానవులలో లెక్క (తీసుకునే) సమయం సమీపించింది, అయినా వారు ఏమరుపాటులో పడి విముఖులై ఉన్నారు. ¹

2. (కావున) వారి ప్రభువు తరపు నుండి వారి వద్దకు ఏ కొత్త సందేశం వచ్చినా, దాన్ని వారు ఆడుకుంటూ వింటారు.

3. వారి హృదయాలు అశ్రద్ధలో మునిగి ఉన్నాయి. మరియు వారిలో దుర్మార్గానికి పాల్పడిన వారు రహస్య సంప్రదింపులు చేసుకొని (ఇలా అంటారు): “ఏమి? ఇతను (ము'హమ్మద్) మీలాంటి ఒక సాధారణ మానవుడు కాడా? ² అయినా మీరు చూస్తూ ఉండి కూడా, ఇతని మంత్రజాలంలో ³ చిక్కుకుపోయారా?”

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 اقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ ①
 مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنْ رَبِّهِمْ مُحَدَّثٍ إِلَّا اسْتَمَعُوهُ وَهُمْ يَلْعَبُونَ ②
 لَاهِيَةً فُلُوْهُمْ ۗ وَاسْرَوْا النَّجْوَى ۗ الَّذِينَ ظَلَمُوا هَلْ هَذَا إِلَّا بَشْرٌ مِّثْلُكُمْ ۗ أَفَتَأْتُونَ السَّحَرَ وَأَنْتُمْ تَبْصُرُونَ ③

1) అంటే పునరుత్థానా దినం.
 2) అంటే ఆ కాలపు మక్కా ముఖ్యకులు, వారి లోటి మానవుడు ప్రవక్త కావడం నమ్మలేక పోయారు. కాని ఈ కాలంలో కొందరు ప్రవక్త ('అ.స.) లను ధైవాలుగా చేసుకుంటున్నారు.
 3) అన్-సి'హ్రు: మంత్రజాలం, జాలవిద్య, మాయాజాలం. ఈ పదం ఖుర్ఆన్ అవతరణా క్రమంలో మొదటిసారి 74:24 లో వచ్చింది.

4. (ము'హమ్మద్) ఇలా అన్నాడు: “నా ప్రభువుకు ఆకాశంలోను మరియు భూమిలోను పలుకబడే ప్రతీ మాట తెలుసు. మరియు అయిన సర్వం వినేవాడు, సర్వజ్ఞుడు.

5. అలాకాదు! వారన్నారు: “ఇవి (ఈ సందేశాలు) కేవలం పీడకలలు మాత్రమే; కాదు కాదు! ఇతడే దీనిని కల్పించాడు; అలాకాదు! ఇతడొక కవి! (ఇతడు ప్రవక్తయే అయితే) పూర్వం పంపబడిన సందేశహరుల మాదిరిగా, ఇతను కూడా మా కొరకు ఒక అద్భుత సూచన (ఆయత్) ను తీసుకునిరావాలి!”

6. మరియు వీరికి పూర్వం మేము నాశనం చేసిన ఏ పురవాసులు కూడా విశ్వసించి ఉండలేదు. అయితే! వీరు మాత్రం విశ్వసిస్తారా?

7. మరియు (ఓ ము'హమ్మద్!) నీకు పూర్వం కూడా మేము పంపిన ప్రవక్తలందరూ పురుషులే (మానవులే)! మేము వారిపై దివ్యజ్ఞానాన్ని (వ'హీని) అవతరింపజేశాము. కావున ఇది మీకు తెలియకపోతే (గ్రంథ) జ్ఞానం గలవారిని అడగండి.

8. మరియు మేము వారికి (ఆ ప్రవక్తలకు) ఆహారం తినే అవసరంలేని శరీరాలను ఇవ్వలేదు. మరియు వారు చిరంజీవులు కూడా కాలేదు. 4

9. ఆ పిదప మేము వారికి చేసిన వాగ్దానాలు పూర్తిచేసాము. కావున వారిని మరియు మేము

قُلْ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ④

بَلْ قَالُوا أَضْغَاثٌ أَحْلَامٍ بَلْ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا بِآيَةٍ كَمَا أُرْسِلَ الْأَوْلُونَ ⑤

مَا أَمَنَّا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرِيَّةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ ⑥

وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُوْحِي إِلَيْهِمْ فَسَلُّوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ⑦

وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا لَا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ ⑧

ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ فَأَنْجَيْنَاهُمْ وَمَنْ نَشَاءُ وَأَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ ⑨

4) అంటే ప్రవక్త ('అ.స.) లకు ఇవ్వబడిన యోగ్యతలు అల్లాహుత్-అలా తరపు నుండి ప్రసాదించబడ్డాయి. వారు ('అల్లహీమ్. స.లు) సాధారణ మానవులలాగానే ఉండే వారు, కాని వారిపై అల్లాహ్ (సు.త.) దివ్యజ్ఞానం (వ'హీ) అవతరింపజేయబడుతూ ఉండేది. వారికి అల్లాహ్ (సు.త.) తెలిపినది తప్ప మరే అగోచర జ్ఞానం లేదు. వారు చూపిన మహిమలు (ము'అజ్-జాతీ) అల్లాహ్ (సు.త.) కోరికతో మరియు అనుమతితోనే జరిగాయి. ఇంకా చూ. 5:75, 3:164, 13:38, 25:20.

కోరిన వారిని రక్షించాము మరియు మితిమీరి ప్రవర్తించిన వారిని నాశనం చేశాము.

10. (ఓ మానవులారా!) వాస్తవంగా, మేము మీ కొరకు ఒక గ్రంథాన్ని (ఖుర్ఆన్ ను) అవతరింపజేశాము. అందులో మీ కొరకు ఉపదేశముంది. ఏమీ? మీరిది అర్థం చేసుకోలేరా?

11. మరియు దుర్మార్గానికి పాల్పడిన ఎన్ని నగరాలను మేము నిర్మూలించలేదు! మరియు వారి తరువాత మరొక జాతి వారిని పుట్టించాము!⁵

12. మా శిక్ష (రావటం) తెలుసుకున్నప్పడు వారు దాని నుండి పారిపోవటానికి ప్రయత్నించే వారు.

13. (అప్పడు వారిలో ఇలా చెప్పబడింది): “పారిపోకండి! మరలి రండి - మీరు అనుభవిస్తున్న, మీ సుఖసంపదల వైపుకు మరియు మీ ఇళ్ల వైపుకు - ఎందుకంటే! మిమ్మల్ని ప్రశ్నించ వలసి ఉంది!”

14. వారన్నారు: “అయ్యో మా దౌర్భాగ్యం! నిస్సందేహంగా మేము దుర్మార్గులము.”

15. ఆ పిదప మేము వారిని కోయబడిన వైరువలే, చల్లారిన అగ్నివలే, చేసినంత వరకు వారు ఆ విధంగా మొత్తుకుంటూ ఉండిపోయారు.

16. మరియు మేము ఈ ఆకాశాన్ని, భూమిని మరియు వాటి మధ్య ఉన్నదంతా కేవలం వినోదం కొరకు సృష్టించలేదు.⁶

17. ఒకవేళ మేము కాలక్షేపమే చేయదలచు కుంటే, మేము మా వద్ద ఉన్న దానిలోనే

لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ⑩

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا آخَرِينَ ⑪

فَلَمَّا أَحَسُّوا بَأْسَنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ ⑫

لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَى مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسْكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْأَلُونَ ⑬

قَالُوا يُؤَيَّلْنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ⑭

فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوُهُمْ حَتَّى جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خُمِدِينَ ⑮

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِعِبَادٍ ⑯

لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ لَهُمْ آيَاتٍ فَآيَاتُنَا لَوْ لَدُنَّا إِنْ كُنَّا مُفْعِلِينَ ⑰

5) చూడండి 17:17.

6) చూడండి, 10:5.

చేసుకునేవారం; వాస్తవానికి, ఇలా చేయడమే, మా ఉద్దేశమై ఉంటే!

18. అలా కాదు! మేము సత్యాన్ని అసత్యంపై విసురుతాము. అది దాని తలను పగులగొట్టుతుంది, అప్పుడు అది (అసత్యం) నశించి పోతుంది మరియు మీరు కల్పించే కల్పనలకు, మీకు వినాశం తప్పదు.

19. ఆకాశాలలో మరియు భూమిలో ఉన్న సమస్తమూ ఆయనకు చెందినదే. మరియు ఆయనకు దగ్గరగా ఉన్నవారు, ఆయన ఆరాధన నుండి గర్వించరు. మరియు (ఆయన ఆరాధనలో) అలసట కూడా చూపరు. ⁷

20. వారు రేయింబవళ్ళూ ఆయన పవిత్రతను కొనియాడుతూ ఉంటారు. వారు ఏ మాత్రం బద్ధకం వహించరు.

21. ఏమీ? వారు భూలోకం నుండి ఆరాధ్య దైవాలను నియమించుకున్నారా? అవి (చనిపోయిన వారిని) మరల బ్రతికించి లేపగలవా?⁸

22. వాటిలో (భూమ్యాకాశాలలో) అల్లాహ్ తప్ప ఇతర ఆరాధ్య దైవాలు ఉంటే అవి రెండూ నాశనమైపోయేవే కదా! కావున సింహాసనానికి ('అర్థో కు) ప్రభువైన, అల్లాహ్! వారు కల్పించే కల్పనలకు అతీతుడు. ⁹

بَلْ نَقْدِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ
فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمُ
الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ ¹⁸

وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ
عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ¹⁹

يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ ²⁰

أَمْ اتَّخَذُوا إِلَهًا مِّنَ الْأَرْضِ هُمْ
يُنشِرُونَ ²¹

لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ
لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ
الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ²²

7) చాలామంది వ్యాఖ్యాతలు వీరిని దైవదూతలుగా పరిగణిస్తారు.
8) అంటే అవి చనిపోయిన వారిని మరల బ్రతికించి లేపలేవు, అని అర్థం. అంటే వారికి ఎలాంటి శక్తిలేదు. అలాంటప్పుడు వారు ఆ కల్పిత దైవాలను ఎందుకు ఆరాధించాలి?
9) ఒకవేళ అల్లాహ్ (సు.త.)కు సాటిగా మరొక దైవం ఉండి ఉంటే, ఇద్దరి ఆధిపత్యం నడిచేది. ప్రతి ఒక్కరూ తమ ఇచ్ఛానుసారంగా ప్రపంచాన్ని నడపగోరేవారు. దానివల్ల విశ్వంలో ఇంత శాంతి ఉండకపోయేది. అల్లకల్లోలం చేలరేగిపోయేది. మానవుల రాజ్యపాలన ఏదైతే భూమి లోని ఒక్క చిన్న భాగం మీద ఉండే, దానికి ఒకే ఒక్క ఉన్నత పాలకుడిని - ప్రెసిడెంట్, లేక రాజు, ప్రైమ్ మినిష్టర్ ను - నియమించుకుంటాము. అలాంటప్పుడు విశ్వసామ్రాజ్య

23. తాను చేసే దానిని గురించి ఆయన (అల్లాహ్) ప్రశ్నించబడడు, కాని వారు ప్రశ్నించబడతారు.

لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ ﴿٢٣﴾

24. ఏమీ? వారు ఆయనను వదలి ఇతర ఆరాధ్యదైవాలను నియమించుకున్నారా? వారిలో అను: “మీ నిదర్శనాన్ని తీసుకు రండి.” ఇది (ఈ ఖుర్ఆన్) నాతో పాటు ఉన్నవారికి హితబోధ; మరియు నా పూర్వకులకు కూడా (ఇలాంటి) హితబోధలు (వచ్చాయి). కాని వారిలో చాలా మంది సత్యాన్ని గ్రహించలేదు, కావున వారు విముఖులై పోతున్నారు.

أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ إِلَهًا قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ هَذَا ذِكْرُ مَنْ مَعِيَ وَذِكْرُ مَنْ قَبْلِي بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ فَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾

25. మరియు మేము, నీకు పూర్వం ఏ ప్రవక్తను పంపినా: “నిశ్చయంగా, నేను (అల్లాహ్) తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడు లేడు! కావున మీరు నన్నే (అల్లాహ్ నే) ఆరాధించండి.” అని దివ్యజ్ఞానం (వహీ) ఇచ్చి పంపాము.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِيَ إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ﴿٢٥﴾

26. వారంటున్నారు: “అనంత కరుణా మయునికి సంతానముంది!” అని. ఆయన పరమ పవిత్రుడు, వారు కేవలం గౌరవనీయులైన (ఆయన) దాసులు మాత్రమే! ¹⁰

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحٰنَهُ بَلْ عِبَادٌ مُكْرَمُونَ ﴿٢٦﴾

27. వారు, ఆయన (అనుమతించక) ముందు మాట్లాడలేరు. మరియు వారు (దైవదూతలు) ఆయన ఆజ్ఞలనే పాటిస్తూ ఉంటారు. ¹¹

لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾

వ్యవస్థలో ఒకని కంటే ఎక్కువ పాలకులు ఉండి ఉంటే, అల్లకల్లోలం చెలరేగదా? చూడండి, 6:100.

10) చూడండి, 19:92. వారు, ఎవరినైతే ఆయన సంతానంగా భావిస్తున్నారో వారు (దైవ దూతలు, ఉజైర్ మరియు ఈసా అలైహిమ్ సలాం) అల్లాహుత'అలా దాసులు మాత్రమే.

11) ఈ ఆయల్ ముఖ్సిన్ లు దైవదూత ('అ.స.)లను అల్లాహ్ (సు.త.) బిడ్డలుగా పరిగణించే విషయాన్ని ఖండిస్తుంది. దైవదూత ('అలైహిమ్ స.)లు, అల్లాహ్ (సు.త.) సృష్టించిన దాసులు మరియు ఆయన ఆజ్ఞలను పాటిస్తూ ఉంటారు.

28. వారికి ముందున్న వాటి గురించి, వారికి వెనుక ఉన్న వాటి గురించి, ఆయనకు తెలుసు. వారు, ఆయన సమ్మతించిన వారికి తప్ప ఇతరుల కొరకు సిఫారసు చేయలేరు.¹² వారు, ఆయన బీతి వలన భయకంపితులై ఉంటారు. (1/8)

29. * వారిలో (దైవదూతలలో) ఎవరైనా: “నిశ్చయంగా ఆయనతో (అల్లాహ్ తో) పాటు, నేను కూడా ఒక ఆరాధ్య దైవాన్ని.” అని అంటే! అలాంటి వానికి మేము నరక శిక్ష విధిస్తాము. ¹³ మేము ఇదే విధంగా దుర్మార్గులకు ప్రతిఫలం నొసగుతాము.

30. ఏమి? ఈ సత్య-తిరస్కారులకు తెలియదా (చూడలేదా)? వాస్తవానికి భూమ్యాకాశాలు (ఒకే ఒక్క బౌతికాంశంగా) కలుసుకొని ఉండేవని. అయితే మేమే వాటిని పగుల గొట్టి వేరు చేశామని? ¹⁴ మరియు

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَىٰ وَهُمْ مِنَ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ ﴿٢٨﴾

وَمَنْ يَّقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَهٌ مِّنْ دُونِهِ فَذَلِكَ نَجْزِيهِ جَهَنَّمَ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾

أَوَلَمْ يَرَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٠﴾

12) చూడండి 2:255. దీనిలో వ్యక్తమయ్యేది ఏమిటంటే ప్రవక్తలు ('అల్లహిమ్ స.) మరియు 'సాలహీన్' లే గాక దైవదూతలు కూడా, అల్లాహ్ (సు.త.) అనుమతించిన వారికి మాత్రమే సిఫారసు చేయగలరు. ఇంకా చూడండి, 10:3, 19:87, 20:109, 53:26.

13) ఇది ఒక ఉదాహరణమే. ఇలా సంభవించనవసరం లేదు. అంటే దైవదూతలు ('అల్లహిమ్ స.) ఎన్నడూ అలా చేయరు. ఒకవేళ వారు అలా చేస్తే, వారు కూడా శిక్షించబడతారు. ఈ విధమైన ఉదాహరణలకు చూడండి, 43:81 మరియు 39:65.

14) ఇదే సైంటిస్టులు పలికే Big Bang Theory. ఈ ఆయత్ అవతరింపజేయబడినప్పుడు అరేబియా వాసులకు ఏ విధమైన సైన్సు జ్ఞానం లేదు. ఈ Big Bang Theory ఇప్పుడిప్పుడే ఆవిష్కరించబడింది. ఈ ఖుర్ఆన్ దైవప్రవక్త ('స.'అ.స.) వ్రాయలేదు, ఎందుకంటే అతను నిరక్షరాస్యుడని మక్కా ప్రజలందరికీ తెలుసు. ఆ కాలపు విద్వాంసులకు కూడా ఇలాంటి సైన్సు విషయాల జ్ఞానం ఉండేది కాదు. దీనిలో ఈ ఖుర్ఆన్ దివ్యావిష్కృతి అని నిరూపించ బడుతుంది. దాదాపు వెయ్యికంటే ఎక్కువ ఆయాతులలో ఈ విధమైన సైన్సు విషయాలు పేర్కొనబడ్డాయి. వాటిలో కొన్ని ఇప్పుడిప్పుడే పరిశోధించబడి నిరూపించబడ్డాయి. వాటిలో ఏ ఒక్క ఆవిష్కారం కూడా ఖుర్ఆన్ లో పేర్కొనబడలే విషయం తప్పని నిరూపించలేదు. ఇంకా ఎన్నో నిరూపించబడనున్నాయి. ఈ కాలపు Modern Astrophysicistsల అందరి అభిప్రాయం ఏమిటంటే: ఈ విశ్వమంతా ఒకే మూల ద్రవ్యం హైడ్రోజన్ పరమాణువు నుండి సృష్టించబడింది. తరువాత ఆ హైడ్రోజన్ పరమాణువులు గురుత్వాకర్షణ శక్తివల్ల కలుపబడి అనేక పదార్థాల సముదాయం ఏర్పడి,

మేము ప్రతి ప్రాణిని నీటిలోనే చేశాము (పుట్టించాము).¹⁵ అయినప్పటికీ వారు విశ్వసించరా?

31. మరియు భూమి వారితో పాటు కదలకుండా ఉండాలని మేము దానిలో స్థిరమైన పర్వతాలను (మేకులవలె) నాటాము¹⁶ మరియు వారు (ప్రజలు) మార్గదర్శకత్వం పొందాలని మేము దానిలో విశాలమైన మార్గాలను కూడా ఏర్పాటు చేశాము.

32. మరియు మేము ఆకాశాన్ని సురక్షితమైన కప్పుగా చేశాము.¹⁷ అయినా వారు అందులోని సూచనల (అయాత్ ల) నుండి విముఖులవుతున్నారు.

33. మరియు రేయింబవళ్ళను మరియు సూర్య-చంద్రులను సృష్టించిన వాడు **ఆయనే**. అవి తమతమ కక్ష్యలలో తేలియాడుతూ (తిరుగుతూ) ఉన్నాయి.

34. మరియు (ఓ ప్రవక్తా!) నీకు పూర్వం మేము ఏ మానవునికి కూడా శాశ్వత జీవితాన్ని ప్రసాదించలేదు.¹⁸ ఏమీ? ఒకవేళ నీవు మరణిస్తే! వారు మాత్రం శాశ్వతంగా సజీవులుగా (చిరంజీవులుగా) ఉంటారా?¹⁹

وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ①

وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَحْفُوظًا وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ ②

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ③

وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِنْ قَبْلِكَ الْخُلْدَ أَفَإِنْ مِتَّ فَهُمْ الْخَالِدُونَ ④

తరువాత అది పగలగొట్ట బడటం వల్ల Galaxies, Nebulae and Solar Systems, అంటే నక్షత్ర సముదాయం ఏర్పడింది. ఇదంతా జరగాటానికి ఎంతో శక్తి (Energy) కావాలి. కాబట్టి, ఇదంతా చేసే శక్తి గలవాడు, సర్వ సృష్టికి ఆధారభూతుడైన అల్లాహ్ (సు.త.) మాత్రమే. ఇంకా చూడండి, 51:47.

15) ఈ విషయం కూడా ఇప్పటి సైంటిస్టులందరూ అంగీకరిస్తారు. అంటే ప్రతిజీవి నీటి నుండి పుట్టించబడిందని. జీవ కణం (Cell) లోని అత్యధిక భాగం Protoplasm. అందులో కూడా అత్యధిక భాగం (దాదాపు 72%) నీరే.

16) చూడండి, 16:15.

17) చూడండి, 13:2.

18) చూడండి, 3:144.

19) చూడండి, 39:30.

35. ప్రతి ప్రాణి మృత్యువును చవి చూస్తుంది. మరియు మేము మీ అందరినీ, మంచి మరియు చెడు స్థితులకు గురిచేసి పరీక్షిస్తాము. ²⁰ మరియు మీరందరూ మా వైపునకే మరలించబడతారు.

36. మరియు ఈ సత్య-తిరస్కారులు నిన్ను చూసినప్పుడల్లా నీలో పరిహాసమాడే వైఖరిని మాత్రమే అవలంబిస్తూ (అంటారు)²¹: “ఏమీ? మీ ఆరాధ్యదైవాలను గురించి (నిర్లక్ష్యంగా) మాట్లాడే వ్యక్తి ఇతనెనా?” ఇక వారెవరూ అనంత కరుణామయుని ప్రస్తావన వచ్చినప్పుడు! వారే, సత్యాన్ని తిరస్కరిస్తున్నారు.

37. మానవుడు ఆత్రగాడుగా (అందర పాటు జీవిగా) పుట్టించబడ్డాడు. ²² త్వరలోనే నేను మీకు నా సూచనలు చూపుతాను, కావున నన్ను అందర పెట్టకండి. ²³

38. మరియు వారిలా అడుగుతున్నారు: “మీరు సత్యవంతులే అయితే ఈ వాగ్దానం ఎప్పుడు పూర్తి కానున్నది?” ²⁴

39. ఒకవేళ, ఈ సత్య-తిరస్కారులు, ఆ సమయాన్ని గురించి తెలుసుకొని ఉంటే ఎంత బాగుండేది! అప్పుడు వారు ఆ అగ్ని నుండి తమ ముఖాలను గానీ, తమ వీపులను గానీ కాపాడుకోలేరు. మరియు వారికెలాంటి సహాయం కూడా లభించదు.

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ^ط
وَنَبَلُّوكُم بِالشَّرِّ وَالْحَيْرِ فَتْنَةً ^ط
وَالْيَنَّا تُرْجَعُونَ ³⁵

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ
يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُؤًا أَهَذَا الَّذِي
يَذُكَّرُ الْهَتَّكُمْ وَهُمْ بِذِكْرِ
الرَّحْمَنِ هُمْ كَفِرُونَ ³⁶

خُلِقَ الْإِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ ^ط
سَأُورِيكُمْ آيَاتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ ³⁷

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ
كُنْتُمْ صَادِقِينَ ³⁸

لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ لَا
يَكْفُرُونَ عَنْ وُجُوهِهِمُ النَّارَ وَلَا
عَنْ ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ³⁹

20) మీలో ఎవరు కృతజ్ఞులో మరియు ఎవరు కృతఘ్నులో చూడటానికి. మంచి స్థితిలో అల్లాహ్ (సు.త.)కు కృతజ్ఞులవటం మరియు దురావస్థలో సహనం వహించటమే విశ్వాసుల లక్షణాలు.

21) చూడండి, 25:41.

22) మానవునికి సహనం లేదు. చూడండి, 17:11.

23) చూడండి, 16:1, అంటే తీర్పుదినం రానున్నది.

24) దీని జవాబుకై చూడండి, 7:187.

40. వాస్తవంగా, అది వారిపై అకస్మాత్తుగా వచ్చిపడి వారిని కలవరపెడుతుంది. 25 వారు దానిని నివారించనూ లేరు మరియు వారికెలాంటి వ్యవధి కూడా ఇవ్వబడదు.

41. మరియు (ఓ ము'హమ్మద్!) వాస్తవానికి, నీకు పూర్వం కూడా ప్రవక్తలను ఎగతాళి చేయటం జరిగింది. అయితే పరిహాసించే వారు దేనిని గురించి, ఎగతాళి చేసేవారో అదే వారిని చుట్టుకున్నది. 26

42. ఇలా అను: “రేయింబవళ్ళు మిమ్మల్ని అనంత కరుణామయుని (శిక్ష) నుండి ఎవడు కాపాడగలడు?” అయినా వారు తమ ప్రభువు స్మరణ నుండి విముఖులవుతున్నారు.

43. లేక! వారిని మా (శిక్ష) నుండి కాపాడటానికి మేము తప్ప వేరే దైవాలు ఎవరైనా ఉన్నారా? వారు (ఆ దైవాలు) తమకు తామే సహాయం చేసుకోలేరు మరియు వారు మా నుండి కాపాడుకోనూ లేరు.

44. అయినా! మేము వారికి మరియు వారి తాత-ముతాతలకు చాలా కాలం వరకు సుఖ-సంతోషాలను ఇస్తూ వచ్చాము. అయితే! వారు చూడటం లేదా! వాస్తవానికి, మేము (వారి స్వాధీనంలో ఉన్న) భూమిని, దాని అన్ని వైపుల నుండి తగ్గిస్తున్నామని? 27 అయినా! వారు ఆదికృత వహించగలరని భావిస్తున్నారా?

45. (ఓ ము'హమ్మద్!) వారితో ఇలా అను: “నేను కేవలం దివ్యజ్ఞానం (వ'హీ) ఆధారంగానే

بَلْ تَأْتِيهِمْ بَعَثَةٌ فَتُبَهِتُهُمْ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٢٥﴾

وَلَقَدْ اسْتَهْزَيْتَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٢٦﴾

قُلْ مَنْ يَكْلُؤُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ الرَّحْمَنِ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ مُعْرِضُونَ ﴿٢٧﴾

أَمْ لَهُمْ آلِهَةٌ تَمْنَعُهُمْ مِن دُونِنَا لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ أَنفُسِهِمْ وَلَا هُمْ مِتًّا يُصْحَبُونَ ﴿٢٨﴾

بَلْ مَتَّعْنَا هَؤُلَاءِ وَأَبَاءَهُمْ حَتَّى طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا أَفَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿٢٩﴾

قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُمْ بِالْوَحْيِ وَلَا

25) తబ్ హాతు: perplex, stupify, కలవరపెట్టు, చికాకుపరచు, తెలివితేటలను పోగొట్టు.

26) ఇటువంటి ఆయత్ కు చూడండి, 6:10.

27) చూడండి, 13:41, అంటే విశ్వాసుల సంఖ్య క్రమక్రమంగా పెరగటం మరియు వారు 'అరబ్ దేశాన్ని ఆక్రమించటం మరియు ముష్రికుల సంఖ్య తగ్గిపోవటం మరియు వారి అధికారంలో నున్న భూమి దినదినానికి తగ్గిపోవటం.

మిమ్మల్ని హెచ్చరిస్తున్నాను.” కాని చెవిటి వారిని, ఎంత హెచ్చరించినా, వారు పిలుపును వినలేరు కదా!

46. మరియు ఒకవేళ నీ ప్రభువు శిక్ష, కొంత వారికి పడతే, వారు: “అయ్యో మా పాడుగాను! వాస్తవానికి, మేము దుర్మార్గులముగా ఉండే వారం.” అని అంటారు.

47. మరియు పునరుత్థాన దినమున మేము సరిగ్గా తూచే త్రాసులను ఏర్పాటుచేస్తాము, కావున ఏ వ్యక్తికి కూడా ఏ మాత్రం అన్యాయం జరుగదు. ఒకవేళ ఆవగింజంతో కర్మ ఉన్నా మేము దానిని ముందుకు తెస్తాము. మరియు లెక్క చూడటానికి మేమే చాలు!

48. మరియు వాస్తవానికి మేము, మూసా మరియు హారూన్ లకు ఒక గీటురాయిని మరియు దివ్యజ్యోతిని (తొరాత్ ను) ప్రసాదించి ఉన్నాము మరియు దైవభీతి గల వారికి ఒక హితబోధన. 28

49. వారు అగోచరుడైన తమ ప్రభువుకు భయపడతారు! 29 మరియు వారు అంతిమ ఘడియను గురించి భీతిపరులై ఉంటారు!

50. మరియు ఈ శుభప్రదమైన జ్ఞాపికను (ఖుర్ఆన్)ను మేము అవతరింపజేశాము. ఏమీ? మీరు దీనిని నిరాకరిస్తారా? (1/4)

51. * మరియు వాస్తవానికి, మేము ఇంతకు పూర్వం ఇబ్రాహీమ్ కు కూడా మార్గదర్శకత్వం చేశాము మరియు అతని (యోగ్యత) గురించి మాకు బాగా తెలుసు. 30

يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنْدَرُونَ 45

وَلَيْنَ مَسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يُوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ 46

وَوَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَىٰ بِنَا حُسْبِينَ 47

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاءً وَذِكْرًا لِلْمُتَّقِينَ 48

الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ 49

وَهَذَا ذِكْرٌ مُبْرَكٌ أَنْزَلْنَاهُ أَفَأَنْتُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ 50

وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ 51

28) అంటే దివ్యజ్ఞానమే నీతి నిజాయితీలను పరీక్షించే గీటురాయి. కావున అల్లాహ్ (సు.త.) వరుసగా దివ్యగ్రంథాలను అవతరింపజేశాడు. చూడండి, 2:44 మరియు 2:53.

29) చూడండి, 2:3.

30) ఇబ్రాహీమ్ (అ.స.) గాథకు చూడండి 6:74-79 మరియు 83.

52. అతను తన తండ్రి మరియు తన జాతి ప్రజలతో ఇలా అన్నప్పుడు: “మీరు బక్షితో ఆరాధిస్తున్న ఈ విగ్రహాలు ఏమిటి?”

53. వారన్నారు: “మేము మా తాత ముత్తాతలను, వీటినే ఆరాధిస్తూ ఉండగా చూశాము.”

54. (ఇబ్రాహీమ్) అన్నాడు: “వాస్తవానికి, మీరు మరియు మీ తాత-ముత్తాతలు స్వప్లంగా మార్గభ్రష్టత్వంలో పడి ఉన్నారు.”

55. వారన్నారు: “ఏమీ? నీవు మా వద్దకు ఏదైన సత్యాన్ని తెచ్చావా? లేదా నీవు మాలో పరిహాసమాడుతున్నావా?”

56. (ఇబ్రాహీమ్) అన్నాడు: “అలా కాదు! భూమ్యాకాశాల ప్రభువే మీ ప్రభువు! ఆయనే వాటన్నింటినీ సృజించాడు. మరియు నేను ఈ విషయం గురించి మీ ముందు సాక్ష్యమిస్తున్నాను.

57. “మరియు నేను అల్లాహ్ పై ప్రమాణం చేసి చెబుతున్నాను. మీరు వెళ్ళిపోయిన తరువాత మీ విగ్రహాలకు విరుద్ధంగా తప్పక యుక్తి పన్నుతాను.”

58. తరువాత అతను ఒక పెద్ద దాన్ని (విగ్రహాన్ని) విడిచి, మిగతా వాటన్నింటినీ ముక్కలు ముక్కలుగా చేశాడు. బహుశా వారు దాని వైపునకు మరలుతారని!

59. వారన్నారు: “మా ఆరాధ్య దైవాలతో ఈ విధంగా ప్రవర్తించిన వాడెవడు? నిశ్చయంగా, వాడు దుర్మార్గుడు.”

60. (కొందరు) ఇలా అన్నారు: “ఇబ్రాహీమ్ అనే యువకుడు, వీటినీ గురించి (చెడుగా) ప్రస్తావిస్తూ ఉండగా మేము విన్నాము.”

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَذِهِ
التَّمَائِيلُ الَّتِي أَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ ﴿52﴾

قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءَنَا لَهَا عَابِدِينَ ﴿53﴾

قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ فِي
ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿54﴾

قَالُوا أَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنَ
الطَّالِبِينَ ﴿55﴾

قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُنَّ وَأَنَا عَلَى
ذَلِكَ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿56﴾

وَتَاللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَامَكُمْ
بَعْدَ أَنْ تُولُوا مُدْبِرِينَ ﴿57﴾

فَجَعَلَهُمْ جُودًا إِلَّا كَبِيرًا لَهُمْ
لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ ﴿58﴾

قَالُوا مَنْ فَعَلَ هَذَا بِإِلَهِنَا إِنَّهُ
لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿59﴾

قَالُوا سَمِعْنَا فَتَى يَدُكُرُّهُمْ يُقَالُ
لَهُ إِبرَهِيمُ ﴿60﴾

61. (ఇతరులు) అన్నారు: “అయితే, అతనిని ప్రజల కళ్ల ముందుకు తీసుకురండి; బహుశా వారు (అతనికి విరుద్ధంగా) సాక్ష్యమిస్తారేమే!”

62. (అతనిని తెచ్చిన తరువాత) వారు అడిగారు: “ఓ ఇబ్రాహీమ్! ఏమీ? నీవేనా మా ఆరాధ్య దైవాలతో ఇలా వ్యవహరించిన వాడవు?”

63. (ఇబ్రాహీమ్) జవాబిచ్చాడు: “కాదు కాదు! వారిలోని ఈ పెద్దవాడే ఇలా చేశాడు! ఒకవేళ అవి మాట్లాడ గలిగితే వాటినే అడగండి!”

64. వారు తమలో తాము సమాలోచనలు చేసుకుంటూ ఇలా అనుకున్నారు: “నిశ్చయంగా, స్వయంగా మీరే దుర్మార్గులు!”

65. కాని, తరువాత వారి బుద్ధి తలక్రిందులై వారు ఇలా అన్నారు: “వాస్తవానికి, నీకు తెలుసు కదా, ఇవి మాట్లాడలేవని!”

66. (ఇబ్రాహీమ్) ఇలా అన్నాడు: “అలా అయితే! మీరు అల్లాహ్ ను వదలి, మీ కెలాంటి లాభం గానీ, నష్టం గానీ చేకూర్చలేని వాటిని ఆరాధిస్తారా?”

67. “ధూత్కారం! మీపై మరియు అల్లాహ్ ను వదలి మీరు ఆరాధించే వాటిపై (దైవాలపై)! ఏమీ? మీరు ఏ మాత్రమూ తలచిన ఉపయోగించరా?”

68. వారన్నారు: “మీరేమైనా చేయదలుచు కుంటే! ఇతనిని కాల్చివేయండి, మీ ఆరాధ్య దైవాలకు లోడ్పడండి.”

69. మేము (అల్లాహ్) ఆజ్ఞాపించాము: “ఓ అగ్ని! నీవు ఇబ్రాహీమ్ కొరకు చల్లగా సురక్షితంగా అయిపో!”³¹

قَالُوا فَاتُوا بِهِ عَلَىٰ عَيْنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ﴿٦١﴾

قَالُوا يَا بَرِّهَيْمُ ۗ مَا لَكَ بآلِهَتِنَا يَا بَرِّهَيْمُ ۗ

قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ هَذَا فَسَلُّوهُمْ إِن كَانَوا يُنْطِقُونَ ﴿٦٣﴾

فَرَجَعُوا إِلَىٰ أَنفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنْتُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٦٤﴾

ثُمَّ نَكِسُوا عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتُمَا هَؤُلَاءِ يَنْطِقُونَ ﴿٦٥﴾

قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ ۗ

أَقِ لَكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾

قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانصُرُوا آلِهَتَكُمْ إِن كُنْتُمْ فَعِلِينَ ﴿٦٨﴾

قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ﴿٦٩﴾

31) చూడండి 29:24 మరియు 37:97.

70. మరియు వారు ఇబ్రాహీమ్ కు కీడు తలపెట్ట గోరారు, కాని మేము వారినే నష్టంలో పడవేసాము.

وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ ﴿٧٠﴾

71. మరియు మేము అతనిని (ఇబ్రాహీమ్ ను) మరియు లూ'త్ ను రక్షించి, సర్వజనుల కొరకు శుభప్రదం చేసిన భూమి వైపునకు పంపాము. ³²

وَنَجَّيْنَاهُ وَلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ ﴿٧١﴾

72. మరియు అతనికి (ఇబ్రాహీమ్ కు) ఇస్'హాఖ్ ను మరియు (అతని కుమారుడు) య'అఖూబ్ లను అదనపు కానుకగా ప్రసాదించాము. ³³ మరియు మేము ప్రతి ఒక్కరిని సద్వర్తనులుగా చేశాము.

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً ۗ وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ ﴿٧٢﴾

73. మరియు మేము వారిని నాయకులుగా చేశాము. వారు ప్రజలకు మా అజ్ఞ ప్రకారం మార్గ దర్శకత్వం చేస్తూ ఉండేవారు. మరియు మేము వారిపై - సత్కార్యాలు చేయాలని, నమా'జ్ స్థాపించాలని, విధిదానం ('జకాత్) ఇవ్వాలని - దివ్యజ్ఞానం ('వ'హీ) పంపాము. మరియు వారు (కేవలం) మమ్మల్నే ఆరాధించే వారు.

وَجَعَلْنَاهُمْ أِمَمَّةً يَهْتَدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ وَكَانُوا لَنَا عِبْدِينَ ﴿٧٣﴾

74. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి) మేము లూ'త్ కు ³⁴ వివేకాన్ని మరియు జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించాము మరియు మేము అతనిని అసహ్యకరమైన పనులు చేస్తున్న వారి నగరం నుండి కాపాడాము. నిశ్చయంగా, వారు

وَلُوطًا آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ تَعْمَلُ الْخَبِيثَاتِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَسَقِينَ ﴿٧٤﴾

32) లూ'త్ ('అ.స.) ఇబ్రాహీమ్ ('అ.స.) యొక్క సోదరుని కుమారులు. అతను ఇస్లాం స్వీకరించి ఇబ్రాహీమ్ ('అ.స.) లో సహ తమ నగరం 'ఉర్ - ఏదైతే Mesopotamia (ఇరాఖ్)లో ఉండో - విడిచి ఫల'స్టీన్ (సిరియా)కు వెళ్ళారు. అల్లాహ్ (సు. త.) అతనిని కూడా ప్రవక్తగా ఎన్నుకున్నాడు. లూ'త్ ('అ.స.) సోడోమ్ మరియు గోమొర్రాహ్ (సద్దూమ్, 'అమూరహ్) ప్రాంతంలో నివసించారు. అవి ఈ నాటి మృత సముద్రం (Dead Sea) దగ్గర ఉండేవి.

33) మొదటి కుమారుడు ఇస్మా'యీలు ('అ.స.), కావున ఇస్సాఖ్ ('అ.స.) 'అదనపు కానుకగా' అని ఇక్కడ పేర్కొనబడ్డారు.

34) లూ'త్ ('అ.స.) గాఢ కొరకు చూడండి, 7:80-84, 11:77-83, 15:58-76.

నీచులు, అవిధేయులు (ఫాసిఖీన్) అయిన ప్రజలు.

75. మరియు మేము అతనిని మా కారుణ్యంలోకి ప్రవేశింపజేసుకున్నాము. నిశ్చయంగా, అతను సద్వర్తనులలోని వాడు.

76. మరియు (జ్ఞాపకంచేసుకోండి) నూ'హ్³⁵ అతకు ముందు, మమ్మల్ని వేడుకొనగా మేము అతని (ప్రార్థనను) అంగీకరించాము. కావున అతనికి మరియు అతనితో పాటు ఉన్నవారికి ఆ మహా విపత్తు నుండి విముక్తి కలిగించాము.

77. మరియు మా సూచనలను అబద్ధాలని నిరాకరించిన వారికి వ్యతిరేకంగా మేము అతనికి సహాయం చేశాము. నిశ్చయంగా, వారు దుష్ట ప్రజలు. కావున మేము వారందరిని ముంచి వేశాము.

78. మరియు దావూదు మరియు సుల్తమాన్ ఇద్దరు ఒక చేను గురించి తీర్పు చేసిన విషయం (జ్ఞాపకం చేసుకోండి)³⁶: ఒక తెగవారి మేకలు (మరొక తెగవారి చేను) మేశాయి. అప్పుడు వాస్తవానికి, మేము వారి తీర్పుకు సాక్షులుగా ఉన్నాము.

وَادْخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٧٥﴾

وَنُوحًا إِذْ نَادَى مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾

وَوَصَّيْنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمٍ سَوِيًّا فَاعْرِفْتُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٧٧﴾

وَدَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ إِذْ يَحْكُمَانِ فِي الْحَرْثِ إِذْ نَفَسَتْ فِيهِ غَنَمُ الْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ ﴿٧٨﴾

35) నూ'హ్ ('అ.స.) గాథ ఖుర్ఆన్ లో ఎన్నోసార్లు వచ్చింది. ముఖ్యంగా చూడండి, 11:25-48.

36) ఒక వ్యక్తి మేకలు ఒక రాత్రి మరొక వ్యక్తి పంటపొలాన్ని మేస్తాయి. అతడు, దావూద్ ('అ.స.) దగ్గరకు తీర్పుకోరకు వస్తాడు. అతను ('అ.స.) పంట నష్టానికి సమానమైన విలువగల మేకలను, పొలంవానికి ఇవ్వాలని తీర్పుచేస్తారు. ఇదివిని అక్కడేవున్న అతని ('అ.స.) కుమారులు సుల్తమాన్ ('అ.స.) అంటారు: 'అలా కాదు! చేను మేకలవానికి ఇవ్వాలి అతడు సేద్యం చేసి మేకలు మేయక ముందు ఉన్నస్థితిలోకి పెంచి తీసుకురావాలి. ఈ కాలమంతా మేకలు చేను వాని దగ్గర ఉండాలి. అతడు వాటి పాలు, ఉన్ని మరియు పిల్లలతో లాభం పొందవచ్చు. ఎప్పు డైతే చేను మెదటి స్థితిలోకి వస్తుందో అప్పుడు చేనూ, మేకలు, తమతమ యజమానులకు తిరిగి ఇవ్వాలి.' ఈ తీర్పు ఎక్కువ ఉచితమైన ధైనందుకు, దానినే అమలు పరుస్తారు.

79. అసలు సుల్తమాన్ కు మేము (వాస్తవ విషయం) గ్రహింపజేశాము. మరియు వారిద్దరికీ మేము వివేకాన్ని మరియు జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించాము. మరియు మేము పర్వతాలను మరియు పక్షులను దాహూద్ తో పాటు మా స్తోత్రం చేయటానికి లోబరిచాము.³⁷ మరియు నిశ్చయంగా మేమే (ప్రతీది) చేయగల వారము.

80. మరియు మేము అతనికి, మీ యుద్ధాలలో, మీ రక్షణ కొరకు కవచాలు తయారు చేయడం నేర్పాము. అయితే! (ఇప్పుడైనా) మీరు కృతజ్ఞులవుతారా?

81. మరియు మేము తీవ్రంగా వీచే గాలిని సుల్తమాన్ కు (వశపరిచాము). అది అతని ఆజ్ఞతో మేము శుభాలను ప్రసాదించిన (అనుగ్రహించిన) భూమి మీద వీచేది.³⁸ మరియు నిశ్చయంగా, మాకు ప్రతి విషయం గురించి బాగా తెలుసు.

82. మరియు 'షైతానులలో కొందరు అతని కొరకు (సుల్తమాన్ కొరకు సముద్రంలో) మునిగే వారు మరియు ఇతర పనులు కూడా చేసేవారు. మరియు నిశ్చయంగా, మేమే వారిని కనిపెట్టుకొని ఉండేవారము. (3/8)

83. * మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి), అయ్యూబ్ తన ప్రభువును వేడుకున్నప్పుడు (ఇలా అన్నాడు): “నిశ్చయంగా, నన్ను బాధ (వ్యాధి) చుట్టుకున్నది. మరియు నీవే కరుణా మయులలో కెల్లా గొప్ప కరుణా మయుడవు!”³⁹

فَقَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ ۗ وَكُلًّا آتَيْنَا حُكْمًا وَعِلْمًا ۗ وَسَخَّرْنَا مَعَ دَاوُدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ ۗ وَكُنَّا فَاعِلِينَ ﴿٧٩﴾

وَعَلَّمْنَاهُ صِنْعَةَ لُبِّاسٍ لِّكُمۡ لِتُحِصِنَكُم مِّنۡ بِأْسِكُمۡ ۗ فَهَلۡ أَنْتُمْ شٰكِرُونَ ﴿٨٠﴾

وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِي بِأَمْرِهِ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا ۗ وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمِينَ ﴿٨١﴾

وَمِنَ الشَّيْطٰنِ مَنۡ يَّغْوِصُونَ لَهُ وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ ذٰلِكَ ۗ وَكُنَّا لَهُمۡ حٰفِظِينَ ﴿٨٢﴾

وَأَيُّوبَ إِذۡ نَادَى رَبَّهُ ۗ أَنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّحِيمِينَ ﴿٨٣﴾

37) చూడండి, 17:44, 57: 1 మరియు 13:13.

38) ఈ భూమి ఆ కాలపు షామ్, అంటే ఈ కాలపు పల్స్టీన్, జోర్డాన్ మరియు సిరియాలు.

39) అయ్యూబ్ (*అ.స.) మెదట, సుఖ-సంతోషాలలో జీవితం గడిపారు. తరువాత అల్లాహ్ (సు.త.) అతనిని తీవ్రమైన కష్టాలలో, వ్యాధిలో పరిక్షించాడు. అతను, ఆ కష్టకాలంలో కూడా

84. అప్పడు మేము అతని (ప్రార్థనను) అంగీకరించి, అతని బాధ నుండి అతనికి విముక్తి కలిగించాము. మరియు అతనికి, అతని కుటుంబ వాసులను తిరిగి ఇవ్వటమే గాక వారితో పాటు ఇంకా అంత మందిని ఎక్కువగా ఇచ్చి, దానిని మా నుండి ఒక ప్రత్యేక కారుణ్యంగా మరియు మమ్మల్ని ఆరాధించే వారికి ఒక జ్ఞాపికగా చేశాము.

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرٍّ وَأَتَيْنَاهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِنَا وَذِكْرًا لِلْعَابِدِينَ ﴿٨٤﴾

85. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి) ఇస్మా'యీల్ ఇద్రిస్ మరియు జు'ల్-కిఫ్ల⁴⁰ వీరందరు కూడా సహనశిలురైన వారే!

وَاسْمُعِيلَ وَإِدْرِيسَ وَذَا الْكِفْلِ كُلٍّ مِنَ الصَّابِرِينَ ﴿٨٥﴾

86. మరియు మేము వారిని మా కారుణ్యంలోకి ప్రవేశింపజేసుకున్నాము. నిశ్చయంగా, వారు సద్వర్తనులలోని వారు.

وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨٦﴾

87. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి) చేపవాడు (యూనుస్) ⁴¹ - ఉద్దేశ్యంతో వెళ్ళిపోతూ - మేము అతనిని పట్టుకోలేమని అనుకున్నాడు! కాని ఆ తరువాత, అంధకారాలలో చిక్కుకొని పోయినప్పుడు, ఇలా మొరపెట్టుకున్నాడు: “వాస్తవానికి నీవు (అల్లాహ్) తప్ప మరొక ఆరాధ్యదేవుడు లేడు, నీవు పరమ పవిత్రుడవు, నిశ్చయంగా, నేనే అపరాధులలోని వాడను.”

وَذَا النُّونِ إِذ ذَّهَبَ مُعَاضِبًا فَظَنَّ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٨٧﴾

సహనం వహించారు. ఆ తరువాత అల్లాహ్ (సు.త.) అతనిని అనుగ్రహించి మరల మెదటి కంటే మంచి స్థితికి తెచ్చాడు. చూడండి, 38:44.

40) జు'ల్-కిఫ్ల (అ.స.) ప్రవక్తగా కాదా అనే విషయం గురించి వ్యాఖ్యాతలలో భేదాభిప్రాయాలు ఉన్నాయి. ఇబ్నె-కసీర్ (ర'హ్మ) అంటారు: ‘అతని (అ.స.) పేరు ఇతర ప్రవక్త (అల్లహిమ్ స.)ల పేర్లతో పాటు వచ్చింది కాబట్టి అతను (అ.స.) కూడా ప్రవక్తయే!’

41) యూనుస్ (అ.స.) తన ప్రజల సత్య-తిరస్కారాన్ని ఓర్చుకోలేక అల్లాహ్ (సు.త.) అనుమతి చివరకు వారిని విడిచి పారిపోయి పడవనెక్కారు. అతను (అ.స.) చీటీలలో ఓడిపోయి, పడవను మునిగి పోకుండా కాపాడటానికి, సముద్రంలోకి దూకారు. అల్లాహ్ (సు.త.) ఆజ్ఞతో అతనిని ఒక పెద్దచేప మ్రింగింది. అతను (అ.స.) ఆ చేప కడుపులో తన ప్రభువు (అల్లాహుత్-అలా)ను వేడుకున్నారు. అప్పుడు అల్లాహ్ (సు.త.) అతనిని తిరిగి ఒడ్డుమీదికి చేర్చాడు. అతను (అ.స.) తిరిగి వెళ్ళి తమ ప్రజలకు హితబోధచేశారు. వివరాలకు చూడండి, 37:139-148 మరియు 10:98.

88. అప్పుడు మేము అతని (ప్రార్థనను) అంగీకరించి, అతనికి ఆ దుఃఖము నుండి విముక్తి కలిగించాము. మరియు విశ్వసించిన వారిని మేము ఇదే విధంగా కాపాడుతూ ఉంటాము.

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ^ط وَخَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ^ط
وَكَذَلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِينَ[Ⓢ]

89. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి) 'జకరియా 42 తన ప్రభువును వేడుకున్నప్పుడు ఇలా ప్రార్థించాడు: "ఓ నా ప్రభూ! నన్ను ఒంటరి వానిగా (సంతాన హీనునిగా) వదలకు. నీవే సర్వశేష్టమైన వారసుడవు!"

وَزَكَرِيَّا إِذْ نَادَى رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ[Ⓢ]

90. అప్పుడు మేము అతని ప్రార్థనను స్వీకరించి, అతని కొరకు అతని భార్యను (సంతానానికి) యోగ్యురాలుగా భేసి, అతనికి య'హ్యాను ప్రసాదించాము. వాస్తవానికి వారు సత్కార్యాలు చేయటానికి పోటీపడేవారు. శ్రద్ధతో (ఆశతో) మరియు భీతితో మమ్మల్ని ప్రార్థించే వారు. మరియు మా సమక్షంలో వినమృలై ఉండేవారు.

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ^ط وَوَهَبْنَا لَهُ^ط يَحْيَى^ط وَأَصْلَحْنَا لَهُ^ط زَوْجَهُ^ط إِنَّهُمْ كَانُوا يُسْرِعُونَ فِي الْحَيْرَتِ وَيَدَّعُونََنَا رِعْبًا وَرَهْبًا^ط وَكَانُوا لَنَا حُشِعِينَ[Ⓢ]

91. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి), తన శిలాన్ని కాపాడుకున్న ఆ మహిళ (మర్యమ్) లో (జిబ్రిల్ ద్వారా) మా నుండి ఆత్మ / ప్రాణం (రూ'హ్) ఊడి, ఆమెను మరియు ఆమె కొడుకును, సమస్త లోకవాసులకు ఒక సూచనగా (నిదర్శనంగా) చేశాము.⁴³

وَالَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهَا مِنْ رُوحِنَا وَجَعَلْنَاهَا وَابْنَهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ[Ⓢ]

92. నిశ్చయంగా, మీ ఈ సమాజం ఒకే ఒక్క సమాజం⁴⁴ మరియు కేవలం నేనే మీ

إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً^ط وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ[Ⓢ]

42) జకరియా (అ.స.) గాథకు చూడండి, 3:37, 19:2 మరియు సూరహ్ 'తా-హ్' (20).
43) చూడండి, 15:29, 38:72 మరియు 32:9.
44) ఉమ్మత్తున్: అంటే ధర్మం లేక సమాజం. ఇక్కడ ఇస్లాం ధర్మం మరియు సమాజం. దీని వైపునకే ప్రవక్తలందరూ తమ ప్రజలను ఆహ్వానించారు. ప్రవక్తలందరి ధర్మం ఇస్లామే! దైవప్రవక్త ('స.'అ.స.) ప్రవచనం: 'ప్రవక్తలందరి కుటుంబం ఒక్కటే, మా తండ్రి ఒక్కడే మరియు మా తల్లులు వేరు వేరు. మా అందరి ధర్మం ఒక్కటే, ఇస్లాం.' (ఇబ్నె-కసీ'ర).

ప్రభువును, కావున మీరు నన్ను మాత్రమే ఆరాధించండి.

93. కాని వారు (ప్రజలు) తమ ధర్మ విషయంలో తెగలు తెగలుగా చీలి పోయారు. వారందరికీ మా వైపునకే మరలి రావలసి ఉన్నది.

94. సత్కార్యాలు చేసేవాడు విశ్వసించేవాడై ఉంటే, అతని శ్రమ నిరాదరించబడదు మరియు నిశ్చయంగా, మేము దానిని ప్రాసిపెడతాము.

95. మరియు మేము నాశనం చేసిన ప్రతినగరం (వారి) పై, వారు (ఆ నగర వాసులు) మరలి రావటం నిషేధించబడింది.

96. ఎంతవరకైతే యుఆజుజ్ మరియు ముఆజుజ్ లు వదలి పెట్టబడి ప్రతి మిట్ట నుండి పరుగెడుతూ (ఎగబడి) రారో! 45

97. మరియు సత్య-వాగ్దానం నెరవేరే సమయం దగ్గర పడినప్పుడు సత్య తిరస్కారుల కళ్ళు విచ్చుకు పోయి: “అయ్యో మా దౌర్భాగ్యం! వాస్తవానికి మేము దీని నుండి అశ్రద్ధకు గురి అయ్యాము. కాదు కాదు! మేము దుర్మార్గులముగా ఉండేవారము.” అని అంటారు.

وَنَقَطَعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ ۗ كُلُّ إِلَهِنَا رُجُوعُونَ ﴿٩٣﴾

فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعْيِهِ ۗ وَإِنَّا لَهُ كَاتِبُونَ ﴿٩٤﴾

وَحَرِّمْنَا عَلَىٰ قَرِيْبِهِ أَهْلَ كُنْهَاتِهَا ۗ إِنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٩٥﴾

حَتَّىٰ إِذَا فُتِحَتْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُمْ مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ ﴿٩٦﴾

وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصَارِ الَّذِينَ كَفَرُوا ۗ يُؤْيَلْنَا قَدْ كُنَّا فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا بَلْ كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٩٧﴾

45) చూడండి, 18:94-98. తీర్పుదినం దగ్గరికి వచ్చి ఈసా (‘అ.స.) తిరిగి భూలోకంలోకి వచ్చినపుడు, యుఆజుజ్ మరియు ముఆజుజ్ లు ప్రపంచంలో ప్రతిచోట వ్యాపించి ఉంటారు. వారి హింసలు మరియు దౌర్జన్యాలకు విశ్వాసులు తాళలేక పోతారు. చివరకు ‘ఈసా (‘అ.స.) విశ్వాసులను తీసుకొని ‘తూర్ పర్వతంపైకి ఎక్కుతారు. అతను (‘అ.స.) యుఆజుజ్-ముఆజుజ్ లను శిక్షించటానికి, అల్లాహ్ (సు.త.)ను ప్రార్థిస్తారు. అప్పుడు వారంతా వదించ బడతారు. వారి శవాల దుర్వాసన అంతటా వ్యాపించి పోతుంది. అప్పుడు అల్లాహ్ (సు.త.) పక్షులను పంపు తాడు. అవి ఆ శవాలను సముద్రంలోకి విసరుతాయి. ఆ తరువాత ఒక పెద్ద వర్షం కురుస్తుంది. దానితో భూమి శుభ్రపరచబడుతుంది. (‘స’హీహ్ ‘హదీస్’ల ఆధారంగా, ఇబ్నె-కసీర్).

98. (వారితో ఇంకా ఇలా అనబడుతుంది):
 “నిశ్చయంగా, మీరు మరియు అల్లాహ్ ను
 వదలి మీరు ఆరాధించే వారూ, నరకాగ్నికి
 ఇంధనమవుతారు! (ఎందుకంటే) మీకు
 అక్కడికే రావలసి ఉన్నది. 46

99. ఒకవేళ ఇవన్నీ (నిజమైన) ఆరాధ్య
 దైవాలే అయి ఉంటే, ఇవి అందులో (నరకంలో)
 ప్రవేశించి ఉండేవి కావు కదా! ఇక మీరంతా
 అందులోనే శాశ్వతంగా ఉంటారు!”

100. అందులో వారు (దుఃఖించేత) మూలు
 గుతూ ఉంటారు. అందులో వారేమీ
 వినలేరు. 47

101. నిశ్చయంగా ఎవరి కొరకైతే, మా
 తరపు నుండి మేలు (స్వర్గం) నిర్ణయించబడి
 ఉందో, అలాంటి వారు దాని (నరకం) నుండి
 దూరంగా ఉంచబడతారు.

102. వారు దాని మెల్లని శబ్దం కూడా వినరు.
 వారు తాము కోరిన వాటిలో శాశ్వతంగా
 ఉంటారు.

103. ఆ గొప్ప భీతి కూడా వారికి దుఃఖం
 కలిగించదు 48 మరియు దైవదూతలు వారిని
 ఆహ్వానిస్తూ వచ్చి: “మీకు వాగ్దానం
 చేయబడిన మీ దినం ఇదే! అని అంటారు.

إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
 حَصْبُ جَهَنَّمَ أَنْتُمْ لَهَا وَرِدُونَ 98

لَوْ كَانَ هَؤُلَاءِ آلِهَةً مَا وَرَدُّوهَا
 وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ 99

لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَهُمْ فِيهَا لَا
 يَسْمَعُونَ 100

إِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَّا
 الْحُسْنَىٰ أُولَٰئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ 101

لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا وَهُمْ فِي مَا
 اشْتَهَتْ أَنفُسُهُمْ خَالِدُونَ 102

لَا يَحْزَنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ
 وَتَتَلَقَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ هَذَا يَوْمُكُمْ
 الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ 103

46) ఒక 'హదీస్' ప్రకారం ఈ ఆయత్ విని ఒక ముఘ్రికుల నాయకుడు అన్నాడు:
 'యూదులు మరియు క్రైస్తవులు ఆరాధించే 'ఉ జైర్ ('అ.స.) మరియు 'ఈసా ('అ.
 స.)లు కూడా నరకానికి పోతారా?' దానికి దైవప్రవక్త ('స.'అ.స.) అన్నారు: 'అల్లాహ్
 (సు.త.)కు బదులుగా తనను ఆరాధించటాన్ని సమ్మతించిన ప్రతివ్యక్తి, తనను
 ఆరాధించిన వారితోపాటు నరకానికి పోతాడు.'

47) నరకంలో వారంతా బాధలవల్ల ఏడుస్తూ ఉంటారు. వారి రోదనల ధ్వని వల్ల వారందు
 ఏమీ వినలేకపోతారు.

48) ఆ గొప్ప భీతి అంటే ఇస్రాఫీల్ ('అ. స.) యొక్క సూర్ లేక స్వర్గ-నరకాల మధ్య
 చావును వధించటం. అంటే స్వర్గానికి మరియు నరకానికిపోయేవారి తీర్పు ముగిసిన
 తరువాత చావును ఒకగొర్రె ఆకారంలో తెచ్చి 'జ'బ్బ' చేయటం ఆతరువాత ఎవ్వరికీ
 చావు ఉండదు. చూ.19:39.

104. (జ్ఞాపకముంచుకోండి)! ఆ రోజు మేము ఆకాశాన్ని, చిట్టా కాగితాలను (ఖాతా గ్రంథాలను) చుట్టినట్లు చుట్టివేస్తాము. 49 మేము ఏ విధంగా సృష్టించి మొదట ఆరంభించామో! ఆదేవిధంగా దానిని మరల ఉనికిలోకి తెస్తాము. ఇది (మాపై బాధ్యతగా) ఉన్న మా వాగ్దానం. మేము దానిని తప్పక పూర్తిచేస్తాము.

يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ وَعَدَّا عَلَيْهَا إِنَّا كُنَّا فُاعِلِينَ ﴿١٠٤﴾

105. వాస్తవానికి మేము 'జబూర్'లో - మా హితబోధన తరువాత - నిశ్చయంగా, ఈ భూమికి 50 సద్యర్థమైన నా దాసులు వారసులవుతారని వ్రాసి ఉన్నాము.

وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ ﴿١٠٥﴾

106. నిశ్చయంగా, ఇందులో ఆరాధించే ప్రజలకు సందేశం ఉంది. 51

إِنَّ فِي هَذَا لَلْبَلَاءِ لِقَوْمٍ عُذِبِينَ ﴿١٠٦﴾

107. మరియు మేము నిన్ను (ఓ ప్రవక్త!) సమస్త లోకవాసుల కొరకు కారుణ్యంగా చేసి పంపాము. 52

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٠٧﴾

108. (ఓ ము'హమ్మద్) ఇలా అను: "నిశ్చయంగా, నాపై దివ్యజ్ఞానం (వ'హీ) అవతరింపజేయబడింది: 'నిశ్చయంగా, మీ

قُلْ إِنَّمَا يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ وَاحِدٌ فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٠٨﴾

49) చూడండి, 39:67.

50) ఇక్కడ భూమి అంటే స్వర్గమని అనేక వ్యాఖ్యాతల అభిప్రాయం.

51) దైవప్రవక్త ము'హమ్మద్ ('స.'అ.స.) పై అవతరింపజేయబడిన ఈ ఖుర్ఆన్ సర్వ మానవాళి కొరకు అవతరింపజేయబడిన దివ్యగ్రంథం. అల్లాహ్ (సు.త.) దీనిని తీర్చిదిద్దిన వరకు భద్రంగా ఉంచుతానని, అన్నాడు. (చూడండి, 15:9) ఇది రంగు-రూపాల, పుట్టు-పురోత్తరాల, బేద భావాలు లేకుండా సర్వ మానవులను ఆకర్షిస్తుంది. ఇది మానవుని హేతువాదానికి జవాబు నిస్తుంది. మరొక విశేషమేమిటంటే >1400 సంవత్సరాలలో ఒక్క అక్షరం కూడా మార్చబడ కుండా ఉన్నా ఒకే ఒక్క దివ్యగ్రంథం. ఈ ఖుర్ఆన్ మాత్రమే మరియు ఇది అవతరింప జేయబడిన ప్రవక్త ము'హమ్మద్ ('స.'అ.స.) చిట్ట చివరి ప్రవక్త. చూ. 33:40.

52) దైవప్రవక్త ము'హమ్మద్ ('స.'అ.స.) సర్వ మానవజాతి కొరకు పంపబడిన దైవప్రవక్త చూ. 7:158. దైవప్రవక్త ('స.'అ.స.) ముప్రీకులను శపించలేదు. ('స.'హి'హ్ ముస్లిం, 2006).

22. సూరహ్ అల్-హజ్జ్

سُورَةُ الْحَجِّ

ఈ సూరహ్ మదీనహ్ లో అవతరింపజేయబడింది. ఇందులో 78 ఆయతులున్నాయి. దీని పేరు 27-38 ఆయాల్ల నుండి తీసుకోబడింది. దీని కంటే ముందున్న ఐదు (17-21) సూరహులు ప్రవక్తల గాథలు తెలిపాయి. ఈ సమూహపు 4 (22-25) సూరహులు ధర్మ విషయాలను బోధిస్తున్నాయి.

అనంత కరుణామయుడు అపార కరుణాప్రదాత అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

1. * ఓ మానవులారా! మీ ప్రభువు నందు భయ-భక్తులు కలిగి ఉండండి! నిశ్చయంగా, ఆ అంతిమ ఘడియ యొక్క భూకంపం ఎంతో భయంకరమైనది.

يَأْتِيهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ①

2. ఆ రోజు ఆవరించినప్పుడు, పాలిచ్చే ప్రతి స్త్రీ తన చంటి బిడ్డను మరచిపోవడాన్ని, గర్భవతి అయిన ప్రతి స్త్రీ, తన గర్భాన్ని కోల్పోవడాన్ని నీవు చూస్తావు. మరియు మానవులందరినీ మత్తులో ఉన్నట్లు నీవు చూస్తావు, కానీ (వాస్తవానికి) వారు త్రాగి (మత్తులో) ఉండరు, కానీ అల్లాహ్ (తరపు నుండి వచ్చిన) శిక్ష (విపత్తు) యే అంత తీవ్రంగా ఉంటుంది.

يَوْمَ تَرُوتُّهَا تَدْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَرَىٰ وَمَا هُمْ بِسُكَرَىٰ وَلَٰكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ ②

3. మరియు జ్ఞానం లేనిదే, అల్లాహ్ ను గురించి వాదులాడేవారు మరియు ధిక్కారి అయిన ప్రతి ఖై'తాన్ ను అనుసరించేవారు ప్రజల్లోంచి కొందరు ఉంటారు.

وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مَّرِيدٍ ③

4. వాడిని (ఖై'తాన్ ను) గురించి వ్రాయబడింది ఏమిటంటే, వాస్తవానికి ఎవడైతే వాడి వైపునకు మరలుతాడో, అతడిని నిశ్చయంగా వాడు, మార్గభ్రష్టునిగా చేస్తాడు మరియు అతడికి మండే నరకాగ్ని వైపునకు మార్గదర్శకత్వం చేస్తాడు.

كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مَن تَوَلَّاهُ فَآتَهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ④

5. ఓ మానవులారా! ఒకవేళ (మరణించిన తరువాత) మరల సజీవులుగా లేపబడటం

يَأْتِيهَا النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ

గురించి మీకు ఏదైనా సందేహముంటే! (జ్ఞాపకముంచుకోండి) నిశ్చయంగా, మేము మిమ్మల్ని మట్టిలో¹ సృష్టించాము, తరువాత వీర్య బిందువులో, ఆ తరువాత నెత్తురు గడ్డలో, ఆ పైన మాంసపు కండలో; అది పూర్తిగా రూపం పొందవచ్చు, లేక పూర్తిగా రూపం పొందకపోవచ్చు. ఇదంతా మేము మీకు (మా శక్తిని తెలుసుకోవటానికి) స్పష్టం చేస్తున్నాము. ఆ తరువాత మేము కోరిన వారిని ఒక నిర్దిత కాలం వరకు గర్భకోశాలలో ఉంచుతాము. పిదప మిమ్మల్ని శిశువుల రూపంలో బయటికి తీస్తాము. ఆ తరువాత మిమ్మల్ని యవ్వన దశకు చేరనిస్తాము. మీలో ఒకడు (వృద్ధుడు కాకముందే) చనిపోతాడు, మరొకడు నికృష్టమైన వృద్ధాప్యం వరకు చేర్చబడతాడు; ² అప్పుడతడు మొదట అంతా తెలిసిన వాడైనా ఏమీ తెలియని వాడిగా అయిపోతాడు. నీవు భూమిని ఫలించలేని దానిగా చూస్తావు. కాని ఒకవేళ మేము దానిపై నీటిని (వర్షాన్ని) కురిపిస్తే, అది పులకరించి ఉబికి వచ్చి అన్నిరకాల మనోహరమైన వృక్షకోటిని ఉత్పన్నం చేస్తుంది.

6. ఇదంతా ఎందుకంటే! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్! ఆయనే సత్యం. మరియు నిశ్చయంగా, ఆయన మాత్రమే చనిపోయిన వారిని తిరిగి బ్రతికించగలవాడు మరియు నిశ్చయంగా, ఆయనే ప్రతీదీ చేయగల ససమర్థుడు (అధికారము గలవాడు).

7. మరియు అంతిమ ఘడియ నిశ్చయంగా రానున్నది. అందులో ఎలాంటి సందేహం లేదు మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సమాధులలో ఉన్నవారిని మరల బ్రతికించి లేపుతాడు.

مِنَ الْبَعَثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِنْ مُضْغَةٍ مُخَلَّقَةٍ وَعَيْرٍ مُخَلَّقَةٍ لِنَبِّينَ لَكُمْ وَنُقِرُّ فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ إِلَىٰ آجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشَدَّكُمْ وَمِنْكُمْ مَنْ يُتَوَفَّىٰ وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنْ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَّتْ وَأَنْبَتَتْ مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ ⑤

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَأَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ⑥

وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا ⑦ وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ ⑦

1) 'మట్టిలో సృష్టించాము.' ఇటువంటి ఇతర ఆయాతులకు చూడండి, 3:59, 11:61, 18:37, 30:20, 23:12.

2) చూడండి, 16:70.

8. మరియు - ఎటువంటి జ్ఞానం గానీ, మార్గదర్శకత్వం గానీ మరియు జ్యోతిర్మయమైన గ్రంథం గానీ లేకుండానే - అల్లాహ్ ను గురించి వాదులాడి వారు కొందరు ప్రజల్లోంచి ఉంటారు.

9. (అలాంటి వాడు) గర్వంతో తన మెడను త్రిప్పుకుంటాడు. ఇతరులను అల్లాహ్ మార్గం నుండి తప్పించాలనేది వాడి ఉద్దేశం.³ వానికి ఈ లోకంలో అవమానముంటుంది. మరియు పునరుత్థాన దినమున అతనికి మేము దహించే అగ్ని శిక్షను రుచిచూపుతాము.

10. "ఇది నీవు స్వయంగా నీ చేతులారా చేసి పంపిన కర్మల ఫలితమే! మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ తన దాసులకు ఏ మాత్రం అన్యాయం చేయడు!" (అని అతనితో అనబడుతుంది).

11. మరియు ప్రజలలో కొందరు అంచున 4 నిలచి (సందేహంతో) అల్లాహ్ ను ఆరాధించే వారు ఉన్నారు. (అలాంటి వాడు) తనకు లాభం కలిగితే, ఎంతో తృప్తి పొందుతాడు. కాని అపదకు గురి అయితే ముఖం త్రిప్పు కొని, ఇహమును మరియు పరమును కూడా కోల్పోతాడు. స్పష్టమైన నష్టమంటే ఇదే!

12. అతడు, అల్లాహ్ ను వదలి తనకు నష్టం గానీ, లాభం గానీ చేకూర్చలేని వారిని ప్రార్థిస్తున్నాడు. ఇదే మార్గభ్రష్టత్వంలో చాలా దూరం పోవటం.⁵

وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُّنبِئٍ ⑧

ثَانِي عَظِيمِهِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ٥ لَهُ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَنُذِيْفَةٌ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَذَابَ الْحَرِيقِ ⑨

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ يَدَكَ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ⑩

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَّعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ فَإِنِ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنِ أَصَابَتْهُ فَتْنَةٌ اِنْقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ٥ ذَٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ⑪

يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُ وَمَا لَا نَنْفَعُهُ ٥ ذَٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ⑫

3) ఇక్కడ ఆ వ్యక్తిని గురించి చెప్పబడింది. ఎవనికైతే అల్లాహ్ (సు.త.)ను గురించి ఎలాంటి జ్ఞానం లేదో! ఈ విధమైన వివరాలకు చూడండి, 31:7, 63:5 మరియు 17:83.

4) 'హార్ ఫున్': అంచున నిలబడినవాడు. అంటే హృదయపూర్వకంగా పూర్తిగా ఇస్లాంలో చేరని వాడు. ఇస్లాం స్వీకరించిన తరువాత లాభం కనిపిస్తే మంచి ధర్మం అంటాడు, లేకుంటే మంచిది కాదు అంటాడు. కొందరు ఎడారి వాసులు (బద్దూలు) మొదట ఇస్లాం స్వీకరించి నప్పుడు ఈ విధంగానే వ్యవహరించారు.

5) చూడండి, 14:18.

13. ఎవరి వల్ల లాభం కంటే, నష్టమే ఎక్కువ రానున్నదో వారినే అతడు ప్రార్థిస్తున్నాడు. ఎంత నికృష్టుడైన సంరక్షకుడు మరియు ఎంత నికృష్టుడైన అనుచరుడు ('అభీరు).

14. విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసి వారిని, అల్లాహ్ నిశ్చయంగా, క్రీంద నెలయెళ్ళు ప్రవహించే స్వర్గవనాలలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ తాను కోరింది చేస్తాడు.

15. ఎవడైతే - ఇహలోకంలో మరియు పరలోకం లో కూడా - అల్లాహ్, అతనికి (ప్రవక్తకు) సహాయ పడడని భావిస్తాడో! (వాడికి సాధ్యమైతే) వాడిని ఒక త్రాడు సహాయంతో ఆకాశంపైకి పోయి, తరువాత వాటిని (అంటే ప్రవక్తపై అవతరింపజేయబడే వాహి మరియు ఇతర సహాయాలను) త్రొచి చూడమను, అతడి ఈ యుక్తి అతడి క్రోధావేశాన్ని దూరం చేయగలదేమో! ⁶

16. మరియు ఈ విధంగా మేము దీనిని (ఈ ఖుర్ఆన్ ను) స్పష్టమైన సందేశాలతో అవతరింపజేశాము. మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి సన్మార్గం చూపుతాడు. ⁷

17. నిశ్చయంగా (ఈ ఖుర్ఆన్ ను) విశ్వసించిన వారి మరియు యూదులు, సాబీయీలు, క్రైస్తవులు, మజూసీలు ⁸

يَدْعُوا لِمَنْ ضُرَّهُ أَقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِ لَيْبَسَ الْمَوْلَىٰ وَلَيْبَسَ الْعَشِيرُ ¹³

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ¹⁴

مَنْ كَانَ يَظُنُّ أَنْ لَنْ يَنْصُرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُدْهِبَنَّ كَيْدَهُ مَا يَغِيظُ ¹⁵

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَأَنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يُرِيدُ ¹⁶

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّبِيَّانَ وَالنَّصَارَىٰ وَالْمَجُوسَ

6) ఖైద్ ఇమామ్ షాకాని (ర'హ్మా.) గారి తాత్పర్యం. ఇమామ్ ఇబ్నె-కసీర్ (ర'హ్మా.) గారి తాత్పర్యం ఇలా ఉంది: 'ఎవడైతే - ఇహలోకంలో మరియు పరలోకంలో కూడా - అల్లాహ్, దైవప్రవక్త (స'అ.స.)కు సహాయపడడని భావిస్తాడో! వాడిని (తన ఇంటి) కప్పుకు ఒక త్రాడు వేసి దానిలో ఉరివేసుకుని చూడమను. అతడి ఈ యుక్తి అతడి క్రోధావేశాన్ని దూరం చేయగలదేమో!'

7) చూడండి, 14:4.

8) అల్-మజూసు: (Magians / Zoroastrians) అంటే మజూసీలు. వారు Zerdusht అనే ఒక ఈరాన్ మతస్థాపకుణ్ణి అనుసరిస్తారు. వారి గ్రంథం పేరు, Zend - Avesta, వీరు రెండు

మరియు బహుదైవారాధకులు అయిన వారి మధ్య పునరుత్థాన దినమున అల్లాహ్ తప్పక తీర్పుచేస్తాడు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ప్రతి దానికి సాక్షిగా ఉంటాడు.

18. ఏమీ? నీకు తెలియదా? నిశ్చయంగా, ఆకాశాలలో ఉన్నవన్నీ మరియు భూమిలో ఉన్నవన్నీ మరియు సూర్యుడు, చంద్రుడు, నక్షత్రాలు, పర్వతాలు, సర్వ వృక్షరాశి, సర్వ జీవరాశి మరియు ప్రజలలో చాలా మంది, అల్లాహ్ కు సాష్టాంగం (సజ్జా) చేస్తూ ఉంటారని? ⁹ చాలా మంది శిక్షకు కూడా గురి అవుతారు. మరియు అల్లాహ్ ఎవడినైతే అవమానం పాలు చేస్తాడో, అతడికి గౌరవ మిప్పించ గలవాడు ఎవ్వడూ లేడు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ తాను కోరిందే చేస్తాడు. (5/8) (సజ్జా-6)

19. * ఆ రెండు విపక్ష తెగలవారు తమ ప్రభువును గురించి వాదులాడారు, కావున వారిలో సత్య-తిరస్కారులకు అగ్ని వస్త్రాలు కత్తిరించబడి (కుట్టించబడి) ఉంటాయి వారి తలల మీద సలసలకాగే నీరు పోయబడు తుంది. ¹⁰

20. దానిలో వారి కడుపులలో ఉన్నది మరియు వారి చర్మాల కరిగిపోతాయి.

21. మరియు వారి కొరకు (శిక్షించటానికి) ఇనుప గదలు (సమ్మెటలు) ఉంటాయి.

22. ప్రతి సారి వారు దాని నుండి (ఆ నరకం నుండి), దాని బాధ నుండి బయట పడటానికి

وَالَّذِينَ اشْرَكُوا ۗ اِنَّ اللّٰهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۗ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شٰهِيْدٌ ﴿١٧﴾

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يَسْجُدُ لَهٗ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُوْمُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَابُّ وَكَثِيْرٌ مِّنَ النَّاسِ ۗ وَكَثِيْرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ ۗ وَمَنْ يُهِنِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ مُّكْرِمٍ ۗ اِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿١٨﴾

هُذٰنِ حَصَمٰنٍ اٰخْتَصَمُوْا فِى رِبِّهِمْ ۗ فَاَلَّذِيْنَ كَفَرُوْا قُطِعَتْ لَهْمٌ ثِيَابٌ مِّنْ نَّارٍ ۗ يُصَبُّ مِنْ فَوْقِ رُءُوْسِهِمُ الْحَمِيْمُ ﴿١٩﴾

يُصْهَرُ بِهٖ مَا فِى بُطُوْنِهِمْ وَالْجُلُوْدُ ۗ ﴿٢٠﴾ وَلَهُمْ مَّقَامِعٌ مِّنْ حَدِيْدٍ ﴿٢١﴾

كُلَّمَا اَرَادُوْا اَنْ يَّخْرُجُوْا مِنْهَا مِنْ

అరాధ్య దైవాలన్నాయి అంటారు. ఒకటి చీకటి, రెండోది వెలుగు. వీరు ఈరాన్ లో మరియు ఇండియా పాకిస్తాన్ లో ఉన్న పార్సీలు. వీరు అగ్నిని పూజిస్తారు. కాని అల్లాహ్ (సు.త.) సర్వసృష్టికి మూలాధారుడు అని కూడా విశ్వసిస్తారు.

9) చూడండి, 13:15, 16:48-49.

10) కొందరు వ్యాఖ్యాతలు వీరిని, విశ్వాసులు మరియు సత్య-తిరస్కారులలో పోల్చారు. ఇతరులు బద్ద యుద్ధంలో పోరాడిన విశ్వాసులు మరియు ముప్రీక్ లైన మక్కమ్ ఖురైషులలో పోల్చారు. ఇబ్నె-కసీర్ (ర'హ్మ) ఈ రెండు వ్యాఖ్యానాలు సరైనవే అంటారు.

ప్రయత్నించినప్పుడల్లా తిరిగి అందులోకే నెట్టబడతారు. మరియు వారితో: "నరకాగ్నిని చవిచూడండి!" (అని అనబడుతుంది).

23. నిశ్చయంగా, విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసే వారిని అల్లాహ్ క్రింద సెలయేళ్ళు ప్రవహించే స్వర్గవనాలలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. అందులో వారికి బంగారం మరియు ముత్యాలతో చేయబడిన కంకణాలు తొడిగింపబడతాయి. అక్కడ వారి కొరకు పట్టు వస్త్రాలు ఉంటాయి. ¹¹

24. ఎందుకంటే వారికి మంచి మాటల వైపునకు మార్గదర్శకత్వం చూపబడింది. మరియు వారికి సర్వస్తోత్రాలకు అర్హుడైన (అల్లాహ్) యొక్క మార్గం వైపునకు మార్గదర్శకత్వం ఇవ్వబడుతుంది.

25. నిశ్చయంగా, ఎవరైతే సత్యాన్ని తిరస్కరిస్తూ (ప్రజలను) అల్లాహ్ మార్గం నుండి మరియు ముస్లిద్ అల్-హారామ్ నుండి ఆటంకపరుస్తారో ¹² - దీనినైతే మేము అందరి కొరకు సమానంగా చేసి ఉన్నామో - వారు అక్కడ నివసించేవారైనా సరే, ¹³ లేదా బయట నుండి వచ్చిన వారైనా సరే. మరియు

عَمَّ أَعْيَدُوا فِيهَا^{٢٣} وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ^{٢٤}

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا^{٢٥} وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ^{٢٦}

وَهُدُّوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ^{٢٧} وَهُدًى إِلَى صِرَاطٍ الْحَمِيدِ^{٢٨}

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَاكِفُ فِيهِ وَالْبَادِ^{٢٩} وَمَنْ يُرِدْ

11) చూడండి, 18:31.

12) ఈ ఆటంకపరిచే వారు, మక్కా ముస్లికులు. వీరు 6వ హిజ్రీలో ధైవప్రవక్త ('స'అ.స.) మరియు అతని అనుచరు (ర'ది.'అ.స్లమ్)లను మక్కా లో ప్రవేశించకుండా ఆపారు. మరియు వారు హుదైబియా నుండి మరలిపోయారు.

13) దీనిని ఈ విధంగా చాలా మంది వ్యాఖ్యాతలు వివరించారు: ముస్లిద్ అల్-హారామ్ మీద అక్కడ నివసించే వారికి మరియు బయటి నుండి వచ్చే వారికి సరిసమానమైన హక్కులున్నాయి. అంటే ఏ ముస్లింకు అయినా ఏ సమయంలో గానీ రాత్రిం-బవళ్ళు, ముస్లిద్ అల్-హారామ్లో ప్రవేశించి 'తవాఫ్, నమాజ్, ఉమా మొదలైనవి చేసే హక్కు ఉంది. అతనిని ఎవ్వరూ, తన ప్రార్థనల నుండి ఆపరాదు. ఇక 'హారమ్ సరిహద్దులో ఉన్న భూమిలో ఇంట్లు కట్టు కున్న వారు తమ ఇంట్ల యజమానులు. కాని మినా, ము'జీద్లిఫా, 'అరఫాత్ ('హజ్జ్ ప్రాంతాలు) మాత్రం సర్వ ముస్లింల కొరకు ఉన్నాయి. వాటిపై ఎవ్వరి యాజమాన్యం లేదు. ఈ విషయంపై ధర్మవేత్తలందరూ ఏకీభవిస్తున్నారు. చూడండి, 2:125.

ఎవరైనా అందులో అపవిత్రత మరియు అన్యాయం చేయగోరుతారో, అలాంటి వారికి మేము బాధాకరమైన శిక్షను రుచి చూపుతాము.

26. మరియు మేము ఇబ్రాహీమ్ కు ఈ గృహం (క'అబ్బాస్) యొక్క స్థలాన్ని నిర్దేశించి (చూపుతూ) ¹⁴ అతనిలో: "ఎవ్వరినీ నాకు సాటిగా (భాగస్వాములుగా) కల్పించకు. మరియు నా గృహాన్ని, ప్రదక్షిణ ('తహాఫ్) చేసే వారి కొరకు, నమాజ్ చేసే వారి కొరకు, వంగే (రుకూఉ) మరియు సాఫ్తాంగం (సజ్జా) చేసే వారి కొరకు, పరిశుద్ధంగా ఉండు."¹⁵ అని అన్నాము.

27. మరియు ప్రజలకు 'హజ్జ్ యాత్రను గురించి ప్రకటించు: ¹⁶ వారు పాదాచారులుగా మరియు ప్రతి బలహీనమైన ఒంటి (సవారీ) మీద వస్తారు. విశాలమైన దూర ప్రాంతాల నుండి ని వైపుకు వస్తారు.

28. వారు, తమ కొరకు ఇక్కడ ఉన్న ప్రయోజనాలను అనుభవించటానికి మరియు ఆయన వారికి జీవనోపాధిగా ప్రసాదించిన పశువుల మీద, నిర్ణీత దినాలలో అల్లాహ్ పేరును స్మరించి (జబ్బ్ చేయటానికి). కావున వాటిలోంచి (వాటి మాంసాన్ని) తినండి

فِيهِ بِالْحَادِ بِظُلْمٍ نُدِقُهُ مِنْ عَذَابِ الْعِمْ ²⁵

وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ لَا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا وَطَهَّرَ بَيْتِي لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ²⁶

وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ ²⁷

لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَعْلُومَاتٍ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِّنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَاكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا أَوَامِرَ الْبَابِ الْقَائِمِينَ ²⁸

14) నూ'హ్ (అ.స.) 'తూఫాన్ తరువాత, క'అబ్బాస్ గృహాన్ని నిర్మించినవారు ఇబ్రాహీమ్ (అ.స.) మరియు అతని కుమారులు ఇస్మా'యీల్ (అ.స.) ఆ తరువాత 40 సంవత్సరాల పిదప మస్జిద్ అల్-అ'ఖ్సా నిర్మించబడింది. (మున్నద్ అ'హ్మద్ 5/150, 166, 167 మరియు ముస్లిం, కేతాబుల్ మసాజిద్).

15) 'తహాఫ్ మరియు నమాజ్ కేవలం ఈ క'అబ్బాస్ కే ప్రత్యేకించబడ్డాయి. కావున అల్లాహ్ (సు.త.) ఆజ్ఞ ప్రకారం కేవలం క'అబ్బాస్ కు మాత్రమే 'తహాఫ్ చేయాలి మరియు కేవలం ఈ క'అబ్బాస్ వైపునకే ముఖం చేసి నమాజ్ చేయాలి. ఈ క'అబ్బాస్ ను విడిచి ఏ ఇతరదానికి 'తహాఫ్ చేయటం లేక దాని వైపునకు ముఖం చేసి నమాజ్ చేయటం సత్య-తిరస్కారం (కుఫ్ర్) అవుతుంది.

16) 'హజ్జ్ వివరాలకు చూడండి, 2:196-203 మరియు వాటి వ్యాఖ్యానాలు.

మరియు లేమికి గురి అయిన నిరుపేదలకు తినిపించండి. 17

29. తరువాత వారు 'హజ్జ్ ఆచారాలు 18 (తఫస్) మరియు మొక్కుబడులు (నుజుల్) పూర్తిచేసుకొనిన పిదప ఆ ప్రాచీన గృహం (క'అబహ్) యొక్క ప్రదక్షిణ చేయాలి. 19

30. ఇదే ('హజ్జ్)! మరియు ఎవడైతే అల్లాహ్ విధించిన నిషేధాలను (పవిత్ర నియమాలను) ఆదరిస్తాడో, అది అతని కొరకు, అతని ప్రభువు వద్ద ఎంతో మేల్తీనది. మరియు మీ కొరకు ఇదివరకు మీకు (నిషిద్ధమని) చెప్పబడినవి తప్ప, 20 ఇతర పశువులన్నీ ధర్మసమ్మతం చేయబడ్డాయి. ఇక మీరు విగ్రహారాధన వంటి మాలిన్యం నుండి దూరంగా ఉండండి. మరియు అబద్ధపు (బూటకపు) మాటల నుండి కూడా దూరంగా ఉండండి.

ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلِيُؤْتُوا نُذُورَهُمْ وَلِيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ 29

ذَلِكَ وَمَنْ يُعِظِمِ حُرْمَتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَأُجِلَّتْ لَكُمْ الْأَنْعَامُ إِلَّا مَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ 30

17) అయ్యామిమ్ మ'అలూమాల్: అంటే జ'బ్ల' చేసే దినాలు, అంటే 10వ తేదీ మరియు దాని తరువాత 3 దినాలు, అంటే 11, 12, 13 జ'ల్-హిజ్జ్ తేదీలు. ఆ మాంసం నుండి నిరుపేదలకు పంచటం విధి. ఈ జ'బ్ల' ఇస్సా'యీల్ ('అ.స.)ను, అతని తండ్రి ఇబ్రాహీమ్ ('అ.స.) - అల్లాహ్ (సు.త.) ఆజ్జతో - జ'బ్ల' చేసిన సందర్భాన్ని జ్ఞాపకం చేసుకోవటానికే. అల్లాహ్ (సు.త.) ఆజ్జను శిరసావహించటమే ప్రతి ముస్లిం విధి. చూ. 37:102-107.

18) అంటే 10వ జ'ల్-హిజ్జ్ న మొదటి ఖై'తాన్ (జమరతుల్ 'అఖబహ్)కు - ఏదైతే మక్కహ్ వైపు ఉండో - ఏడు కంకరరాళ్లు రువ్వ, ఖుర్బానీ చేసి, తల వెంట్రుకలను కత్తిరించుకుంటే, అది చిన్న 'హలాల్ (తఫ్లేల అవ్వల్) అవుతుంది. అంటే ఇస్లామ్ నిషేధాలన్నీ ముగిసిపోతాయి. కాని 'తవాఫ్ ఇఫాదా ('జ్యారహ్) చేసే వరకు భార్యతో సంబోగం చేయడం నిషిద్ధం.

19) 'తవాఫ్-జ్యారహ్: ఇది విధి, తప్పక చేయవలసింది. ఇది 'అరఫాత్ నుండి బయలుదేరి 9-10 తేదీల మధ్య రాత్రి ము'జ్దలిఫాలో గడిపి 10వతేదీ ఉదయం మొదటి ఖై'తాన్ (జమరతుల్ 'అఖబహ్) కు ఏడురవ్వలు రువ్వ, 'ఖుర్బానీ ఇచ్చి తలవెంట్రుకలు కత్తిరించుకొని, ఇస్లామ్ విడిచిన తరువాత మక్కహ్ కు పోయి క'అబహ్ గృహం చుట్టూ ఏడుసార్లు ప్రదక్షిణ చేయటం. ఇది 10, 11, 12 జ'ల్-హిజ్జ్ తేదీలలో పూర్తిచేయాలి. దీని తరువాత భార్యతో సంబోగం చేయవచ్చు. ఇది చివరి 'హలాల్ (తఫ్లేల ఆఖర్). వివరాలకు చూ. 2:196-197.

20) చూడండి, 5:3.

31. ఏకాగ్రచిత్తంతో (ఏకదైవసిద్ధాంతంతో)²¹ అల్లాహ్ వైపునకే మరలండి, ఆయనకు సాటి (భాగస్వాములను) కల్పించకండి. అల్లాహ్ కు సాటి కల్పించిన వాని గతి ఆకాశం నుండి క్రింద పడిపోయే వాని వంటిదే! వానిని పక్షులైనా ఎత్తుకొని పోవచ్చు, లేదా గాలి అయినా దూర ప్రదేశాలకు ఎగుర గొట్టుకు పోవచ్చు!

32. ఇదే! మరియు ఎవడైతే, అల్లాహ్ నియమించిన చిహ్నాలను²² గౌరవిస్తాడో, అది నిశ్చయంగా, హృదయాలలో ఉన్న ధైవభీతి వల్లనే!

33. ఒక నిర్దిత కాలం వరకు మీకు వాటిలో (ఈ పశువులలో) లాభాలున్నాయి. ²³ ఆ తరువాత వాటి గమ్యస్థానం (జిబ్బ్ చేయబడే స్థానం) ప్రాచీన గృహమే (క'అబహ్ యే)!

34. మరియు ప్రతి సమాజానికి మేము ధర్మ (ఖుర్బానీ) ఆచారాన్ని ²⁴ నిర్ధారించి ఉన్నాము. మేము వారి జీవనోపాధి కొరకు ప్రసాదించిన పశువులను, వారు (వధించే టప్పుడు) అల్లాహ్ పేరును ఉచ్చరించాలి. ఎందుకంటే మీరందరి ఆరాధ్య దైవం ఆ ఏకైక దేవుడు (అల్లాహ్)! కావున మీరు ఆయనకు

حُنَفَاءَ لِلَّهِ غَيْرٍ مُّشْرِكِينَ بِهِ^ط
وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ
السَّمَاءِ فَتَخَطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوِي
بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ³¹

ذَلِكَ^٢ وَمَنْ يُعْظِمِ شَعَائِرَ اللَّهِ
فَأَتَتْهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ³²

لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ إِلَىٰ أَجَلٍ
مُّسَمًّى ثُمَّ مَحِلُّهَا إِلَىٰ الْيَبِيتِ
الْعَتِيقِ³³

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنَسَكًا
لِّيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ
مِّنْ بَهِيمَةٍ الْأَنْعَامِ^ط فَالْهُكْمُ إِلَهُ
وَاحِدٌ فَلَهُ أَسْلِمُوا^ط وَبَشِّرِ
الْمُخْتَلِفِينَ³⁴

21) హునఫా': అంటే ఒకే వైపుకు మొగ్గటం. అంటే ఏకదైవ సిద్ధాంతాన్ని పాటించటం. ఆరాధనలను కేవలం ఆ ఏకైక ఆరాధ్యుడైన అల్లాహ్ (సు.త.)కే ప్రత్యేకించుకోవటం. ఇంకా చూ. 2:135.

22) ష'అజరల్లాహ్: అల్లాహ్ నియమించిన చిహ్నాలు అంటే 'సఫా-మర్వాలు మరియు ఖుర్బానీ పశువులు మొదలైనవి. ఇంకా చూడండి, 5:2.

23) అంటే ఖుర్బానీ పశువులను, జి'బ్బ్ చేయనంతవరకు వాటిని వినియోగించుకోవటం ధర్మ సమ్మతమే! అంటే ఒకవేళ అది ఒంటి ఉంటే దానిపై ఎక్కి 'హజ్జ్'కు పోవచ్చు. ('స. బు'ఖారీ).

24) అల్-మనాసికు: అంటే, విధేయత లేక ఆరాధన అంటే అల్లాహ్ (సు.త.) సాన్నిధ్యం పొందటానికి, అల్లాహ్ (సు.త.) ప్రీతి కొరకు అల్లాహ్ (సు.త.) ఆజ్ఞాపించిన ఆచారాలను పూర్తి చేయటం. అల్లాయేతరుల పేరులో ఖుర్బానీ చేయటం నిషిద్ధం ('హరాం). 'హజ్జ్' ఆచారాలు కూడా మనాసిక్ అనబడతాయి. దీని ఏకవచనం నుసుకునన్.

మాత్రమే విధేయులై (ముస్లింలై) ఉండండి. మరియు వినయ విధేయతలు గలవారికి శుభవార్త నివ్వ.

35. (వారికి) ఎవరి హృదయాలైతే, అల్లాహ్ పేరు ఉచ్చరించబడినప్పుడు భయంతో వణికిపోతాయో మరియు ఆపదలలో సహనం వహిస్తారో మరియు నమూజ్ స్థాపిస్తారో మరియు వారికి ప్రసాదించిన జీవనోపాధి నుండి ఇతరులపై ఖర్చు చేస్తారో!

36. ఖుర్బానీ పశువులను, 25 మేము మీ కొరకు అల్లాహ్ చిహ్నాలుగా చేశాము; మీకు వాటిలో మేలున్నది. కావున వాటిని (ఖుర్బానీ కొరకు) నిలబెట్టి వాటిపై అల్లాహ్ పేరును ఉచ్చరించండి. అవి (ప్రాణం విడిచి) ప్రక్కల మీద పడిపోయిన తరువాత మీరు వాటిని తినండి. 26 మరియు యాచించని పేదలకు (ఆగత్యపరులకు) మరియు యాచించే పేదలకు కూడా తినిపించండి. మీరు కృతజ్ఞతలు చూపాలని, మేము వాటిని మీకు ఉపయుక్తంగా చేశాము.

37. వాటి మాంసం గానీ, వాటి రక్తం గానీ అల్లాహ్ కు చేరవు! కానీ మీ భయభక్తులే ఆయనకు చేరుతాయి. మీకు సన్మార్గం చూపినందుకు, మీరు అల్లాహ్ ఘనతను కొనియాడ

الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَالصَّابِرِينَ عَلَى مَا آصَابَهُمْ وَالْمُقِيمِي الصَّلَاةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿35﴾

وَالْبَدَنَ جَعَلْنَاهَا لَكُمْ مِّنْ شَعَائِرِ اللَّهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ فَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافٍ فَإِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِعُوا الْقَانِعَ وَالْمَعْتَرَّ كَذَلِكَ سَخَّرْنَاهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿36﴾

لَنْ يَنَالَ اللَّهُ لُحُومَهَا وَلَا دِمَائُهَا وَلَكِنْ يَنَالُهُ التَّقْوَىٰ مِنْكُمْ كَذَلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا

25) బుద్-నున్, బదనతున్ యొక్క బహువచనం. అంటే బాగా బలసిన పశువు. సాధారణంగా ఈ శబ్దం ఒంటలకే వాడబడుతుంది. కానీ 'హదీస్'ల ప్రకారం, ఖుర్బానీ కొరకు తీబడిన ఆవులు ఎడ్లు మొదలైనవాటిని సూచిస్తుంది.

26) అంటే వాటి రక్తం పూర్తిగా పారిన తరువాత అవి పూర్తిగా కదలకుండా పడిపోయిన తరువాత వాటిని తినండి. ఎందుకంటే సజీవిగా ఉన్న పశువు మాంసం తినటం నిషిద్ధం, (అబూ-దావూద్, తిర్మిజీ). 'ఖుర్బానీ పశువు మాంసం స్వయంగా తినటం కొందరు ధర్మవేత్తలు వాజిబ్ గా మరి కొందరు ముస్లిహాబ్ గా ఖరారు చేశారు. 'ఖుర్బానీ, 'హజ్జ్ సమయంలోనేగాక, జుల్-హజ్జ్ పండుగ కొరకు కూడా చేయాలి 108:2, అంటే ఎవరు 'హజ్జ్ యాత్రకుపోరో, వారు తమ ఇంట్లలో 10-13 వ జుల్-హజ్జ్ రోజులలో ఖుర్బానీ చేయాలి. ఇది 'ఈద్ నమూజ్ తరువాత చేయాలి. (స. బుఖారీ)

టానికి, ఈ విధంగా ఆయన వాటిని మీకు వశపరిచాడు. సజ్జనులకు శుభవార్తను వినిపించు! (3/4)

38. * నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ విశ్వసించిన వారిని కాపాడుతాడు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ఏ విశ్వాస ఘాతకుణ్ణి మరియు కృతఘ్నుణ్ణి ప్రేమించడు.

39. తమపై దాడి చేసిన వారితో యుద్ధం చేయటానికి అనుమతి ఇవ్వబడుతోంది. 27 ఎందుకంటే వారు అన్యాయానికి గురి చేయబడ్డారు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ వారికి సహాయం చేయగల సామర్థ్యం గలవాడు.

40. వారికి ఎవరైతే కేవలం: "మా ప్రభువు, అల్లాహ్!" అని అన్నందుకు మాత్రమే, అన్యాయంగా తమ ఇంట్ల నుండి తరిమివేయ బడ్డారో! ఒకవేళ అల్లాహ్ ప్రజలను కొందరిని మరికొందరి నుండి అడ్డుకోకపోతే 28 - క్రైస్తవ సన్యాసుల మఠాలు, చర్చిలు, యూదుల ప్రార్థనాలయాలు 29 మరియు మస్జిదులు - ఎక్కడైతే అల్లాహ్ పేరు అత్యధికంగా స్మరించ బడుతుందో, అన్నీ ధ్వంసం చేయబడి ఉండేవి. 30 తన కార్యానికి సహాయపడే వానికి, అల్లాహ్ తప్పకుండా సహాయం చేస్తాడు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మహా బలవంతుడు, సర్వ శక్తిమంతుడు.

اللَّهُ عَلَىٰ مَا هَدَيْتُمُ ۖ وَبَثَّرِ
الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٧﴾

إِنَّ اللَّهَ يُدْفِعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا ۗ
إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ ﴿٣٨﴾

أَذِنَ لِلَّذِينَ يُقْتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا ۗ
وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ ﴿٣٩﴾

الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ
حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ ۗ
وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ
بِبَعْضٍ لَهَدَمَتْ صَوَامِعُ وَبِيَعٌ
وَصَلَوَاتٌ وَمَسَاجِدُ يُذْكَرُ فِيهَا
اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا ۗ وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ
مَنْ يَنْصُرُهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٤٠﴾

27) ఈ ఆయత్లో, ఖుర్ఆన్ అవతరణలో, మొదటిసారి ఆత్మరక్షణ కొరకు యుద్ధ పరిమితి ఇవ్వబడింది. 'అబ్దుల్లాహ్ ఇబ్నె 'అబ్బాస్ (ర'ది.'అ.) కథనం ప్రకారం ఈ ఆయత్ దైవప్రవక్త (స'అ.స.) మక్కా నుండి మదీనా వలసపోయిన వెంటనే అవతరింపజేయబడింది, మొదటి హిజ్రీ మొదట్లో. దీని తరువాత రెండవ హిజ్రీలో ఆయత్లు 2:190-193 అవతరింపజేయ బడ్డాయి. ఆ తరువాత, 2:216, 224 అవతరింపజేయబడ్డాయి.

28) ఇటువంటి వాక్యానికి చూడండి, 2:251.

29) యూదు విద్వాంసులు (అ'హాబారలు) తమ మత ధర్మాలను ఉపదేశించే స్థలాలు, లేక యూదుల ప్రార్థనాలయాలు (సైనగోగ్స్ / Synagogues) అనబడతాయి.

30) ధర్మ స్వాతంత్ర్యం కొరకు ఆయుధాలు ఎత్తుకోవడం అత్యవసరమైన పని. చూ. 2:193.

41. వారే! ఒకవేళ మేము వారికి భూమిపై అధికారాన్ని ప్రసాదిస్తే, వారు నమాజ్ స్థాపిస్తారు, విధిదానం ('జకాత్') ఇస్తారు మరియు మంచిని ఆదేశిస్తారు మరియు చెడు నుండి వారిస్తారు. ³¹ సకల వ్యవహారాల అంతిమ ఫలితం అల్లాహ్ చేతిలోనే (ఆధీనంలోనే) ఉంది.

42. మరియు (ఓ ముహమ్మద్!) వారు (సత్య-తిరస్కారులు) ఒకవేళ నిన్ను అసత్య వాదుడవని తిరస్కరిస్తే (ఆశ్చర్యపడకు); వాస్తవానికి, వారికి పూర్వం నూహ్, 'ఆద్ మరియు స'మూద్ జాతుల వారు కూడా (తమ ప్రవక్తలను) అసత్యవాదులని తిరస్కరించారు;

43. మరియు ఇబ్రాహీమ్ జాతివారు మరియు లూత్ జాతి వారు;

44. మరియు మద్యం వాసులు కూడాను! అంతికాదు మూసా కూడా అసత్య వాదుడని తిరస్కరించబడ్డాడు. కావున నేను సత్య-తిరస్కారులకు (మొదట) కొంత వ్యవధి నిచ్చి, తరువాత పట్టుకుంటాను. (చూశారా!) నన్ను తిరస్కరించడం వారి కొరకు ఎంత ఘోరమైనదిగా ఉండెనో!

45. (ఈ విధంగా), మేము ఎన్నో పురాలను నాశనం చేశాము. ఎందుకంటే, వాటి (ప్రజలు) దుర్మార్గులై ఉండిరి. (ఈ నాడు) అవి నాశనమై, తమ కప్పుల మీద తలక్రిందులై పడి ఉన్నాయి, వారి బావులు మరియు వారి

الَّذِينَ إِنَّ مَكَّنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ
أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ
وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ
الْمُنْكَرِ ۗ وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ۝٤١

وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ
قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَتَمُودٌ ۝٤٢

وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ۝٤٣

وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ ۗ وَكَذَّبَ مُوسَىٰ
فَأَمَلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ۗ تَمَّ أَحَدُهُمْ ۗ
فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ۝٤٤

فَكَانَ مِنَ قَرِيَّةٍ أَهْلِهَا وَهِيَ
ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا
وَبُيُوتٌ مُّعْتَطَلَةٌ وَقَصْرٌ مَشِيدٌ ۝٤٥

31) ఈ ఆయత్లో ఇస్లామీయ రాజ్యం యొక్క మూల సూత్రాలు పేర్కొనబడ్డాయి. (i) నమాజ్, (ii) 'జకాత్, (iii) మంచిని ఆదేశించడం లేక ప్రోత్సహించడం, (iv) చెడును నిరోధించడం లేక నివారించడం మరియు (v) భరీయత్ ప్రకారం శిక్ష విధించడం మొదలైనవి. ఇటువంటి సూత్రాలు ఇప్పుడు స'ఊదీ 'అరేబియాలోనే అత్యధికంగా పాటించబడు తున్నాయి. కాబట్టి అక్కడ ప్రపంచంలో ఏదేశంలోలేని శాంతిభద్రతలు ఉన్నాయి. అల్లాహ్ (సు.త.) దానిని భద్రపరచుగాక ఆమీన్!

దృఢమైన కోటలు గూడా పాడుపడి ఉన్నాయి!

46. ఏమీ? వారు భూమిలో ప్రయాణం చేయరా? దానిని, వారి హృదయాలు (మనస్సులు) అర్థం చేసుకోగలగటానికి మరియు వారి చెవులు దానిని వినటానికి? వాస్తవమేమిటంటే వారి కన్నులైతే గ్రుడ్డివి కావు, కాని ఎదలలో ఉన్న హృదయాలే గ్రుడ్డివయి పోయాయి.

47. మరియు (ఓ ము'హమ్మద్!) వారు నిన్ను శిక్ష కొరకు తొందరపెడుతున్నారు.³² కాని, అల్లాహ్ తన వాగ్దానాన్ని భంగపరచడు. మరియు నిశ్చయంగా, నీ ప్రభువు వద్ద ఒక్క దినం మీ లెక్కల ప్రకారం వెయి సంవత్సరాలకు సమానమైనది.³³

48. మరియు దుర్మార్గంలో మునిగి ఉన్న ఎన్నోనగరాలకు నేను వ్యవధినిచ్చాను! తరువాత వాటిని (శిక్షించటానికి) పట్టుకున్నాను. (వారి) గమ్యస్థానం నా వైపునకే కదా!"

49. (ఓ ము'హమ్మద్!) వారితో ఇలా అను: "ఓ మానవులారా! నేను కేవలం మీకు స్పష్టంగా హెచ్చరిక చేసేవాడను మాత్రమే!"

50. కావున ఎవరైతే, విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేస్తారో, వారికి క్షమాపణ మరియు గౌరవప్రదమైన జీవనోపాధి

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونُ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَكِنَّ تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ⁴⁶

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ⁴⁷

وَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ أَمَلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ أَخَذْتُهَا وَالَّتِي الْمَصِيرُ⁴⁸

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا أَنَا لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ⁴⁹

فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ⁵⁰

32) చూడండి, 6:57, 8:32 మరియు 13:6.

33) మానవుల 'కాల గణనం' భూమి, సూర్య-చంద్రుల సంచారంతో బంధింపబడివుంది. అల్లాహ్ (సు.త.) కాలానికి పరిమితుడైనవాడు కాడు. ఆయన అంతర్యామి ఆయనకు మొదలు, ముగింపు అనేవి లేవు. ఏవైతే కాలానికి సంబంధించినవో! ఇంకా చూడండి, 70:4. అక్కడ ధైవ దూతల ప్రయాణం మానవుల లెక్క ప్రకారం యాభైవేల సంవత్సరాలలో సమానమైన ఒక్క దినంలో పూర్తి చేస్తారు, అని ఉంది. అంటే వారంత వేగంగా ప్రయాణం చేస్తారన్నమాట. దీనిని సమర్థించటానికి ఎన్నో 'సహీహ్' 'హదీస్'లున్నాయి. అల్లాహ్ (సు.త.) అన్నాడు: 'నేనే కాలాన్ని (అద్దప్రోఫ్).'

ఉంటాయి. ³⁴

51. కాని ఎవరైతే మా సూచనలను కించపరచటానికి ప్రయత్నిస్తారో అలాంటి వారు తప్పక భగభగ మండే నరకాగ్ని వాసులవుతారు.

52. మరియు (ఓ ప్రవక్తా!) నీకు పూర్వం మేము పంపిన ఏ సందేశహారుడు గానీ, లేదా ప్రవక్త గానీ, (నా సందేశాన్ని ప్రజలకు) అందించి (వినిపించి) నపుడు, ఖై'తాన్ దానిని కలుషితం చేయటానికి ప్రయత్నించాడు. ³⁵ కాని ఖై'తాన్ కల్పించిన కలుషితాన్ని అల్లాహ్ నిర్మూలించాడు. ఆ తరువాత అల్లాహ్ తన ఆయాతులను స్థిరపరచాడు. ³⁶ మరియు అల్లాహ్ సర్వజ్ఞుడు, మహావివేచనాపరుడు;

53. ఎవరి హృదయాలలో రోగముందో! ³⁷ మరియు ఎవరి హృదయాలు కఠినమైనవో, వారికి ఖై'తాన్ కల్పించేవి (సందేశాలు) ఒక పరీక్షగా చేయబడటానికి. మరియు నిశ్చయంగా, ఈ దుర్మార్గులు విరోధంలో చాలా దూరం వెళ్ళిపోయారు.

54. మరియు జ్ఞానమొసంగబడినవారు ఇది (ఈ ఖుర్ఆన్) నీ ప్రభువు తరపు నుండి వచ్చిన సత్యమని తెలుసుకొని దానిని విశ్వసించటానికి, వారి హృదయాలు దాని వైపునకు వినమ్రతలో మొగ్గటానికి. మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ విశ్వసించే వారికి రుజు మార్గం వైపునకు మార్గదర్శకత్వం ³⁸ చేస్తాడు.

وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعْجِزِينَ
أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْحَجِيمِ ⑤1

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ
وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَنَّى أَلْقَى
الشَّيْطَانَ فِي أَمْنِيَّتِهِ فَيَنْسَخُ اللَّهُ
مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللَّهُ
آيَتَهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ⑤2

لِيَجْعَلَ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فِتْنَةً
لِلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ
وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ
لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ⑤3

وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ
الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ
فَتُحِبَّ لَهُ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ
لَهَادِ الَّذِينَ أُؤْمِنُوا إِلَى صِرَاطٍ
مُسْتَقِيمٍ ⑤4

34) చూడండి, 8:4.

35) చూడండి, 6:112.

36) చూడండి, 11:1.

37) చూడండి, 2:10.

38) అల్-హాద్ది (94): (సేకరించబడిన పదం) The Guide, మార్గదర్శకుడు. Leader, సన్మార్గం చూపువాడు. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి.

55. మరియు సత్య-తిరస్కారులు దీని (ఈ ఖుర్ఆన్) గురించి - అకస్మాత్తుగా అంతిమ ఘడియ వచ్చేవరకు లేదా ఆ ఏకైక దినపు శిక్ష అవతరించే వరకు - సందేహంలో పడి ఉంటారు.³⁹

56. ఆ రోజు సర్వాధిపత్యం అల్లాహ్‌దే. 40 ఆయన వారి మధ్య తీర్పుచేస్తాడు. కావున విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారు పరమానందకరమైన స్వర్గవనాలలో ఉంటారు.

57. కాని, ఎవరైతే సత్య-తిరస్కారులై, మా సూచనలను అబద్ధాలని తిరస్కరించారో, వారికి అవమానకరమైన శిక్ష ఉంటుంది.

58. ఎవరు అల్లాహ్ మార్గంలో తమ ఇండ్లను వదలి (వలస) పోయి, ఆ తరువాత చంపబడతారో లేదా మరణిస్తారో, వారికి అల్లాహ్ (పరలోకంలో) శ్రేష్టమైన ఉపాధిని ప్రసాదిస్తాడు.⁴¹ నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మాత్రమే ఉత్తమ ఉపాధి ప్రదాత.

59. ఆయన వారిని వారు తృప్తిపడే స్థలంలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. 42 మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సర్వజ్ఞుడు, సహనశిలుడు. (7/8)

60. * ఇదే (వారి పరిణామం!) 43 ఇక ఎవడైతే తనకు కలిగిన బాధకు సమానంగా

وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِّنْهُ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ يَوْمِ عَقِيمٍ 55

الْمَلِكِ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ ۖ فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ 56

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ 57

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا ۗ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ الرَّزُقِينَ 58

لَيُدْخِلَنَّهُمْ مُّدْخَلًا يَرْضَوْنَ ۗ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ 59

ذَٰلِكَ ۗ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا

39) యౌమిన్ 'అ'ఖ్ఖిమ్: గొడ్డుదినం. అంటే మళ్ళిరాని ఏకైకదినం, పునరుత్థానం. చూ. 51:41.

40) చూడండి, 25:26 మరియు 40:16.

41) ఎవరైతే అల్లాహ్ (సు.త.) మార్గంలో వలసపోయి అక్కడ చంపబడతారో వారికి స్వర్గ సుఖాలు లభిస్తాయి. ఇంకా చూడండి, 2:218 మరియు 4:95-96.

42) స్వర్గసుఖాలు ఎలాంటి వంటి వాటిని ఇంత వరకూ ఏ కన్నా చూడలేదు, ఏ చెవి వినలేదు మరియు ఏ మానవుడుకూడా ఊహించలేడు.

43) ఏ విశ్వాసులైతే వలసపోయి మరణిస్తారో!

మాత్రమే ప్రతీకారం తీసుకున్న⁴⁴ తరువాత, అతనిపై మరల దౌర్జన్యం జరిగితే! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ అతనికి సహాయం చేస్తాడు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మన్నించే వాడు, క్షమించే వాడు.⁴⁵

61. ఇలాగే జరుగుతుంది! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్‌యే రాత్రిని పగటిలోకి ప్రవేశింపజేసే వాడు మరియు పగటిని రాత్రిలోకి ప్రవేశింపజేసే వాడు మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సర్వం వినేవాడు అంతా చూసేవాడు.⁴⁶

62. ఇది ఎందుకంటే, నిశ్చయంగా అల్లాహ్! ఆయనే సత్యం!⁴⁷ మరియు ఆయనకు బదులుగా వారు ఆరాధించేవన్నీ అసత్యాలే! మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ఆయన మాత్రమే మహోన్నతుడు, మహనీయుడు (గొప్పవాడు).

63. ఏమీ? నీకు తెలియదా? నిశ్చయంగా, అల్లాహ్‌యే ఆకాశం నుండి వర్షం కురిపించి, దానితో భూమిని పచ్చగా చేస్తాడని? నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సూక్ష్మగ్రాహి, సర్వం తెలిసినవాడు.

64. ఆకాశాలలో ఉన్నది మరియు భూమిలో ఉన్నది అంతా ఆయనకు చెందినదే. మరియు

عُوقِبَ بِهِ ثُمَّ بُعِيَ عَلَيْهِ لِيَنْصُرَنَّهُ
اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُورٌ غَفُورٌ 60

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي
التَّهَارِ وَيُولِجُ التَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَأَنَّ
اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ 61

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا
يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ
اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ 62

الْمَ تَرَى أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ
مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً إِنَّ
اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ 63

لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ 64

44) చూడండి, 16:126 శత్రువు నుండి బాధ కలిగినవానికి తనకు జరిగిన బాధకు సమానంగా ప్రతీకారం తీసుకునే హక్కు ఉంది. ఇలాంటి న్యాయ-ప్రతీకారంలో అల్లాహ్ (సు.త.) అతనికి సహాయపడతాడు.

45) చూడండి, 2:190-193, ఒకవేళ క్షమిస్తే! అల్లాహ్ (సు.త.) కూడా చాలా క్షమించే వాడు.

46) చూడండి, 3:26-27 కాని అల్లాహ్ (సు.త.) కోరితే దుర్మార్గులకు ప్రతీకారం కూడా చేయగలడు. అల్లాహ్ (సు.త.) ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు.

47) ఎందుకంటే అల్లాహ్ (సు.త.) ధర్మమే సత్య-ధర్మం, ఆయన ఆరాధనయే సత్య-ఆరాధన, ఆయన వాగ్దానమే సత్య-వాగ్దానం. ఆయన, తన స్నేహితులకు వారి శత్రువులకు విరుద్ధంగా సహాయపడటం కూడా సత్యమే! అల్లాహ్ (సు.త.) తన ఉనికిలో తన కార్యసాధనలో, తన యోగ్యతలో సత్యవంతుడు.

నిశ్చయంగా అల్లాహ్! ఆయన మాత్రమే స్వయం సమృద్ధుడు, ప్రశంసనియుడు.

65. ఏమీ? నీకు తెలియదా? నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ భూమిలో ఉన్న సమస్తాన్ని మీకు వశపరచాడు. మరియు సముద్రంలో ఓడలు ఆయన ఆదేశంతోనే నడుస్తున్నాయి. మరియు ఆయనే! తాను అనుమతించే వరకు ఆకాశాన్ని భూమి మీద పడకుండా నిలిపి ఉంచాడు. 48 నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మానవుల పట్ల ఎంతో కనికరుడు, అపార కరుణాప్రదాత.

66. మరియు ఆయనే మీకు జీవితాన్ని ప్రసాదించాడు, తరువాత ఆయనే మిమ్మల్ని మరణింపజేస్తాడు. ఆ తరువాత ఆయనే మిమ్మల్ని మళ్ళీ బ్రతికిస్తాడు. నిశ్చయంగా, మానవుడు ఎంతో కృతఘ్నుడు!

67. మేము ప్రతి సమాజం వారికి ఒక ఆరాధనా రీతిని నియమించాము. 49 వారు దానినే అనుసరిస్తారు. కావున వారిని ఈ విషయంలో నీతో వాదులాడనివ్వకు. మరియు వారిని నీ ప్రభువు వైపుకు ఆహ్వానించు. నిశ్చయంగా, నీవు సరైన మార్గదర్శకత్వంలో ఉన్నావు.

68. ఒకవేళ వారు నీతో వాదులాటకు దిగితే, వారితో అను: "మీరు చేసేదంతా అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసు. 50

69. "అల్లాహ్ పునరుత్థాన దినమున, మీరు పరస్పరం కలిగి ఉన్న అభిప్రాయభేదాలను గురించి తీర్పుచేస్తాడు."

وَأَنَّ اللَّهَ لَهُ الْعَنَى الْحَمِيدُ 64

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي الْأَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ 65

وَهُوَ الَّذِي أَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ 66

لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ فَلَا يُبَايِعُكَ فِي الْأَمْرِ وَأَدْعُ إِلَى رَبِّكَ إِنَّكَ لَعَلَى هُدًى مُسْتَقِيمٍ 67

وَأِنْ جَدَلُوكَ فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ 68

اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ 69

48) అంటే నక్షత్రాలు మరియు గ్రహాలు పడిపోకుండా మరియు ఒకదానితో ఒకటి డిక్లినకుండా ఉన్న గురుత్వాకర్షణ శక్తి (Gravitational Force) అల్లాహ్ (సు.త.) ప్రసాదించినదే.

49) చూడండి, 5:48.

50) చూడండి, 10:41.

70. ఏమి? నీకు తెలియదా? ఆకాశంలో మరియు భూమిలో ఉన్నదంతా అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసని! నిశ్చయంగా, ఇదంతా ఒక గ్రంథంలో (వ్రాయబడి) ఉంది. నిశ్చయంగా, ఇదంతా అల్లాహ్ కు చాలా సులభమైనది. ⁵¹

71. మరియు వారు అల్లాహ్ ను వదిలి ఇతరులను ఆరాధిస్తున్నారు. దాని కొరకు ఆయన ఎలాంటి ప్రమాణాన్ని అవతరింప జేయలేదు మరియు వారికి (సత్య-తిరస్కారులకు) దాని గురించి ఎలాంటి జ్ఞానంలేదు. మరియు దుర్మార్గులకు సహాయపడే వాడు ఎవ్వడూ ఉండడు. ⁵²

72. మరియు మా స్పష్టమైన సూచనలు వారికి వినిపించబడినప్పుడు, సత్య తిరస్కారుల ముఖాల మీద తిరస్కారాన్ని నీవు గమనిస్తావు. ఇంకా వారు మా సూచనలను వినిపించే వారిపై దాదాపు విరుచుకు పడబోయే వారు. వారితో అను: "ఏమి? నేను దీనికంటే మోరమైన విషయాన్ని గురించి మీకు తెలుపనా? అది నరకాగ్ని! అల్లాహ్ దానిని సత్య-తిరస్కారులకు వాగ్దానం చేసి ఉన్నాడు. మరియు అది ఎంత అధ్వాన్న మైన గమ్యస్థానం."

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ⁷⁰

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ ⁷¹

وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنْكَرُ يَكَادُونَ يَسْطُونَ بِالَّذِينَ يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ آيَاتَنَا قُلْ أَفَأَنْتِبئِكُمْ بِشَرِّ مِمَّنْ ذَلِكُمْ الْكَافِرُ وَعَدَاهَا اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَبئسَ الْمَصِيرُ ⁷²

51) ప్రతివాడు ఏమి కాబోతున్నాడు అనేది అల్లాహ్ (సు.త.) కు తెలుసు కాబట్టి ఆయన సంభవించబోయేదంతా ఒక గ్రంథంలో వ్రాసిపెట్టాడు. ఇదే విధివ్రాత (ఖద్ర్). అంటే అల్లాహ్ (సు.త.) ఎవరిని కూడా మంచి లేక చెడు మార్గాలను అవలంబించటానికి బలవంతం చేయడు. 'స'హీ'హ్ ముస్లిం లో ఉంది: 'అల్లాహ్ (సు.త.) భూమ్యాకాశాల సృష్టికి 50వేల సంవత్సరాలకు ముందు తన సృష్టి యొక్క విధి వ్రాసిపెట్టాడు. అప్పుడు ఆయన విశ్వసామ్రాజ్యాధిపత్య పీఠం 'అర్ధ్' నీటిపై ఉండెను.'

52) అంటే అల్లాహ్ (సు.త.)ను విడిచి ఇతరులను ఆరాధించాలని, ఎలాంటి దివ్యజ్ఞానంగానీ - వివేచనాబుద్ధితో ఆలోచిస్తే అర్థమయ్యే - నిదర్శనంగానీ ఈ సత్యతిరస్కారుల దగ్గర ఏదీలేదు.

73. ఓ మానవులారా! ఒక ఉదాహరణ ఇవ్వ బడుతోంది, దానిని శ్రద్ధగా వినండి! నిశ్చయంగా, మీరు అల్లాహ్ ను వదలి ఎవరినైతే ప్రార్థిస్తున్నారో, వారంతా కలిసి ఒక్క ఈగను కూడా సృష్టించ లేరు. మరియు ఒకవేళ, ఆ ఈగ వారి నుండి ఏమైనా లాక్కొని పోయినా, వారు దానిని, దాని (ఆ ఈగ) నుండి విడిపించుకోనూలేరు. 53 ఎంత బలహీనులు, ఈ అర్థించే వారు మరియు అర్థించబడే వారు.

74. అల్లాహ్ ఘనతను వారు గుర్తించ వలసిన విధంగా గుర్తించలేదు. వాస్తవానికి, అల్లాహ్ మహా బలవంతుడు, సర్వ శక్తిమంతుడు.

75. అల్లాహ్ దైవదూతల నుండి మరియు మానవుల నుండి తన సందేశహారులను ఎన్నుకుంటాడు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సర్వం వినేవాడు, అంతా చూసేవాడు.

76. ఆయనకు, వారికి ప్రత్యక్షంగా ఉన్నది మరియు వారికి పరోక్షంగా ఉన్నది అంతా తెలుసు. మరియు అన్ని వ్యవహారాలు (పరిష్కారానికి) అల్లాహ్ వైపునకే మరలింప బడతాయి.

77. ఓ విశ్వాసులారా! (మీ ప్రభువు సన్నిధిలో) రుకూ'ఉ చేయండి, సాష్టాంగం (సజ్జా) చేయండి మరియు మీ ప్రభువునే ఆరాధించండి మరియు మంచి పనులు చేయండి, అప్పుడే మీరు సాఫల్యం పొందుతారు. (సజ్జా-7)

يَأَيُّهَا النَّاسُ ضَرْبَ مَثَلٍ
فَاسْتَمِعُوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ
مِن دُونِ اللَّهِ لَن يَخْلُقُوا ذُبَابًا
وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ وَإِن يَسْلُبْهُمُ
الذُّبَابُ شَيْئًا لَّا يَسْتَنْفِذُوهُ مِنْهُ
ضَعْفَ الطَّالِبِ وَالْمَطْلُوبِ 73

مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ
لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ 74

اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا
وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ 75

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا
خَلْفَهُمْ وَاللَّهُ تَرْجِعُ الْأُمُورَ 76

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا
وَأَسْجُدُوا وَعَبُدُوا رَبَّكُمْ
وَأَفْعَلُوا الْحَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ 77

53) ఇక్కడ మానవులు అల్లాహ్ (సు.త.)ను వదలి ఎవరినైతే ఆరాధిస్తున్నారో వారు. అంటే, మూర్తులు, దగ్గాలు, సన్యాసులు, దైవ అవతారులుగా భావించబడే వారు, అల్లాహ్ కుమారులుగా భావించబడేవారు, దైవదూతలు, ప్రవక్తలు మొదలైనవారంతా అని అర్థము.

78. మరియు అల్లాహ్ మార్గంలో (ఆయన ప్రసన్నత కోసం) పాటుపడ వలసిన విధంగా పాటుపడండి. ⁵⁴ ఆయన మిమ్ముల్ని ఎన్నుకున్నాడు. మరియు ఆయన ధర్మ విషయంలో మీకు ఎలాంటి ఇబ్బంది కలిగించలేదు. ఇది మీ తండ్రి ఇబ్రాహీమ్ మతమే. ⁵⁵ ఆయన మొదటి నుండి మరియు ఇప్పుడు కూడా మీకు ముస్లింలు (అల్లాహ్ కు విధేయులు) అని పేరు పెట్టాడు. దీనికై మీ సందేశహారుడు మీకు సాక్షిగా ఉండటానికి మరియు మీరు ప్రజలకు సాక్షులుగా ఉండటానికి. ⁵⁶ కావున నమాజ్ నెలకొల్పండి, విధిదానం ('జకాత్) ఇవ్వండి. మరియు అల్లాహ్ తో గట్టి సంబంధం కలిగి ఉండండి, ఆయనే మీ సంరక్షకుడు. ఎంతో శ్రేష్టమైన సంరక్షకుడు మరియు ఎంతో ఉత్తమ సహాయకుడు!

وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ ۗ هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ ۗ مِلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ ۗ هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ ۗ مِنْ قَبْلُ وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ ۚ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴿٧٨﴾

54) జహాద్: అంటే: (i) అల్లాహుత'అలా ఆజ్ఞను పాలించటానికి, తన ఆత్మతో, (ii) ఖై'తాన్ రెకెత్తిచే ప్రేరణలతో, (iii) ఆత్మరక్షణకు మరియు తన ధర్మాన్ని స్వేచ్ఛగా పాటిస్తూ, శాంతిలో, దానిని ఇతరులకు బోధిస్తూ ఉంటే, హింసా, దౌర్జన్యాలు చేసే వారితో పోరాడటం. అల్లాహుత'అలా మార్గంలో - సత్య-ధర్మాన్ని అనుసరించే వారిని (ముస్లింలను) రక్షించటానికి, చేసే ధర్మ / న్యాయ / స్వాతంత్ర్య పోరాటం. **Just war in Alla's Cause.** ఇంకా చూ. 2:218 వ్యా. 162, 5 :54 వ్యా. 40. వివరాలకు ధర్మవేత్తలను (పుఖహాలను) సంప్రదించండి.

55) తండ్రి ఇబ్రాహీమ్, అంటే అతను దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ ('స'అ.స.) పూర్వికుడే కాక, ఏక దైవసిద్ధాంతాన్ని అనుసరించే వారందరి తండ్రి కూడాను.

56) ఈ సాక్షులు తీర్చుదినమున జరుగుతాయి చూడండి, 2:143.
